ЎзССР Давлат китоб палатаси
Инв.
25 МАР 1992

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 68 (18.545). ● Жума, 1983 йил 25 март ● Баҳоси 3 тийин.

ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК ТЎЛҚИНИДА

● Чирчиқдаги «Ўзбекхиммаш» заводининг машинасозлари коммунистик шанбалик кунида қардош Болгария буюртмаси асосида бепул иккита турбонагнетатель тайёрлаб беришга қарор қилдилар. Бу вазифани корхонанинг А. Фомичев бошлиқ илғор комплекс бригадасининг аъзолари бажаради. Заводнинг бошқа коллективлари турбо машиналар ва технология қурилмалари учун деталлар ва узелларнинг пландан ташқари комплектларини ишлаб чиқарадилар. Қуювчилар эса ўнлаб тонна маҳсулот ишлаб чиқариш ниятида шанбаликка ҳозирлик кўрмоқдалар.

● Андижон тикувчилари ҳам меҳнат байрамига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Улар шу куни маҳсулотнинг ярмини Сифат белгиси билан ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Бу эса оддий кунларда ишлаб чиқарилганидан 1,5 баравар кўпдир. Шанбаликда 2300 киши иштирок этади. Улардан 1 мингдан кўпроқ киши иш нормасини ортиғи билан адо этиш мажбуриятини олди. Потоклардан бири 16 апрель куни янги маҳсулот — эркакларнинг модали шимларини тикиб чиқаришга киришади. Шу тариқа 30 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади.

● Тўрақўрғон қурувчилари «Қизил шанбалик» учун тежалган материаллар фондини вужудга келтирмоқдалар. Бу фонд фақат шанбалик учунгина эмас, шу билан бирга келгуси иш куни учун ҳам етарли бўлади. 25-трестга қарашли механизациялашган кўчма колоннадаги 120 ходимнинг ҳаммаси меҳнат байрами куни район марказидаги турли объектларда деярли 6 минг сўмлик қурилиш ишларини бажаради. Трестнинг бошқа бўлинмалари ҳам тежалган фондни ташкил этиш билан шанбаликка пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ — АМАЛДА

КВАРТАЛ ПЛАНИ ТЎЛДИ

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларини амалга ошириш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб меҳнат қилаётган область паррандабоқарлари дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар. Тухум топшириш биринчи квартал плани муддатидан анча илгари ошириб адо этилди. Давлатга 10 миллион 525 минг дона тухум топширилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 130 минг дона кўпдир.

Бу муваффақиятга Қоракўл, Ғиждувон, Вобкент, Пешку ва Олот районларининг меҳнатсевар паррандабоқарлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Тухум топшириш қизгин давом этяпти.

ПАРКЕНТЛИКЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

ТОШКЕНТ, («Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири). СССР Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган Паркент райони чорвадорлари дастлабки муваффақиятга эришдилар. Яйлов баҳодирлари планда кўзда тутилган 15670 дона ўрнига 16 мингта қўзи олишди. Ҳар юз совлиққа 110 тадан соғлом ва дуркун қўзи тўғри келди.

Планнинг бажарилишига «Гулбоғ», «Ленинобод», «Коммуна» совхозлари чорвадорлари катта ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликлар чўпонлари ҳар юз совлиқдан 115 тадан қўзи олишга муваффақ бўлдилар. «Коммуна» совхозининг Абдузикир Алматов, «Ленинобод» совхозининг Султон Эгамов, Эркин Ўрмонов, Энгельс номли совхозининг Риза Муждабоев, «Бўстон» совхозининг Ибрай Довулбоев, «Гулбоғ» совхозининг Маъмур Исломов сингари илғор чўпонлари ҳар юз бош совлиқдан 130-135 тадан соғлом қўзи олиш учун курашмоқдалар.

Район хўжаликларида қўзилатиш қизғин давом этяпти. Чорвадорлар яна 2 мингта соғлом қўзи олиш ва уларнинг ҳаммасини яйратиб боқиш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

ТАЖРИБАКОРЛАР МИНБАРИ

САМАРАЛИ УСУЛ

Қишлоқда коллектив пудрат ва нарядсиз ишлашни жорий қилиш йўлида

Республикамиз колхоз ва совхозларида янги ерлар ўзлаштириш ҳисобига экин майдонлари кенгайтириляпти. Фан-техника ютуқлари, илғор тажрибалар, агротехника қоидалари изчиллик билан амалга оширилиши туфайли ҳосилдорлик кўтарилмоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, айниқса, пахтанинг сорти яхшиланаётир. Дала ишларини комплекс механизациялаш ана шу ишлар комплексининг негизини ташкил этади. Натижада давлатга озиқ-овқат маҳсулотлари, пахта сотиш планлари ҳамда социалистик мажбуриятлар йил сайин ортиғи билан бажарилмоқда. Биргина мисол. Республикамизда уч йилдан буён муттасил олти миллион тоннадан зиёд «оқ олтин» тайёрланмоқда. Шу билан бирга ўн биринчи беш йилликнинг ўзаги ҳисобланган 1983 йилда ва қолган йилларда янада улканроқ муваффақиятларга эришувга мустаҳкам замин яратилди.

Ўзбекистонимизнинг катта хирмонига бизнинг районимиз меҳнаткашлари ҳам ўзларининг муносиб улушларини қўшмоқдалар. Районимиз ўтган йили давлат тайёрлов ташкилотларига 69,7 минг тонна пахта, шу жумладан 50,9 минг тонна ингичка толали пахта топшириб, пахтачилик тарихида энг юксак кўрсаткичга эришди. Ҳосилдорлик гектар ҳисобига 43 центнерни ташкил этди.

Будённий номли совхозимизнинг пахтачилик ва бошқа соҳалардаги муваффақиятлари дилларни қувончларга тўлдирди. Бизнинг пудрат усулида ишлашга кўчган бригадамиз аъзолари эса ҳар гектар майдондан пландаги 36 ўрнига 70 центнердан пахта хирмони кўтарди. Шунингдек, гектар ҳисобига 100 центнердан маккажўхори дони, 225 центнердан беда пичани олдик.

Олдиндан шуни айтиб ўтмоқчиманки, бригадамизда намунали ёрдамчи чорвачилик хўжалиги ташкил қилганмиз. Аъзоларимизни шу ерда етиштирилаётган гўшт, сут, тухум билан тўла таъминлаяпмиз. Эҳтиёждан ортиқчасини тайёрлов ташкилотларига топшириб, мўмай даромад оляпмиз. Ўтган йили 20 бош қорамолни сўқимга боқишга қўйган эдик. Уларнинг ҳар бири тирик вазнда ўртача 500 килограммдан тош босди. Яқинда давлатга 10 тонна юқори сорт гўшт топширдик. Ўринма-ўрин бошқа туркум қорамоллар сўқимга боқишга қўйилди.

Мен юқорида бригадамиз пудрат усулида ишлашга ўтганини айтган эдим. Хўш, бу усулнинг афзалликлари нимада? Аъзоларимизнинг ҳар бири ерни чигит экишга тайёрлашдан тортиб, ғўза парвариши ва пахта йиғим-терими охиригача бажариладиган ишларнинг турлари, ҳажми ва миқдорини аниқ билади. Чунки, бу йил қанча пахта етиштирамиз, унинг қанчасини машиналарда терамиз, ҳар гектар ер ҳосилдорлиги ва ялпи тоннани қанча кўтарамиз, пахтани қайси сортга топширамиз? Буларнинг ҳаммасини улар билан маслаҳатлашиб белгилаганмиз. Тадбирларни амалга оширишда ҳамма бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилади, ҳеч ким интизомни бузмайди, масъулиятсизлик ҳолларига йўл қўймайди.

Тўғри, ҳамма ҳам меҳнат қилади, пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун курашади. Лекин масаланинг бошқа томонлари ҳам бор. Бригада пудратида буни алоҳида ҳисобга олмоғимиз керак. Масалан, ҳар гектар ерга қанча уруғлик чигит ва сув сарфлаймиз? Қанча минерал ва органик ўғитлар соламиз? Неча марта комплекс ғўза парвариши ўтказамиз? Агротехника қоидаларининг бузилишига йўл қўймаймизми, техника воситаларини тўла қувват билан ишлата оламизми? Ана шу масалаларга жиддий эътибор бермоғимиз лозим. Тежамкорликни нечоғли яхши йўлга қўйсак, даромадимиз шунча кўпаяди. Қўшимча сарф-харажат қилмасдан меҳнат унумдорлигини кўтарсак, дала ишлари вақтида бажарилади, ҳосилдорлик юқори бўлади. Демак, пахта ҳам, ундан келадиган даромад ҳам ортади.

Бригада пудратига ўтилгунга қадар жиддий камчиликларга йўл қўйилгани сир эмас. Айрим ҳолларда уруғлик чигит нормада белгиланганидан ортиқ сарфланди. Баъзи механизаторлар «ғилдираклар айланса бас» зайлида иш тутди, сифатга эътибор бермади. Сабаби, ўшандай механизаторлар ҳосилдорликни ошириш, сортни яхшилашни кўзлаб эмас, ғилдираклар айланиши, гектарлар миқдорининг ортишидан келадиган даромадни назарда тутиб ишладилар. Бригада пудратида ана шундай салбий кўринишларга барҳам берилади. Одамларда топширилган иш учун масъулият ҳисси янада кучаяди. Чунки чопиқчилар механизаторларнинг ишини, сувчилар чопиқчиларнинг фаолиятини — хуллас, ҳамма қилинаётган ишларнинг миқдор ва сифатини кузатиб боради. Йўл қўйилган камчиликлар шу куннинг ўзида ҳамкорликда бартараф этилади. Келаси кунги ишлар аниқ режаланиб олинади ва коллектив тарзда амалга оширилади.

Меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлаш усули ҳам яхши самаралар бераётир. Бу усулга кўчилганда иккинчи даражали ишлар билан банд бўлган ходимлар сони қисқаради. Ҳамма дала ишларида фаол иштирок этади. Чунки етиштирилган маҳсулотлар, хирмонга уйилган пахта, олинган ялпи даромаддан баравар манфаат кўради. Лекин ҳар қандай шароитда ҳам давлат манфаатини биринчи ўринга қўймоғимиз, хўжаликлар экономикасини янада мустаҳкамлашга эътиборни кучайтирмоғимиз зарур.

Пахтачиликда пудрат ва меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлаш тартибига асосан бригада аъзоларига ойлик маош белгиланади. Йил охирига бориб пландан ташқари топширилган пахтанинг умумий миқдори ва сорти ҳисобга олинган ҳолда жуда катта қўшимча пул берилади. Умумий даромад аъзолар ўртасида баравар тақсимланади. Чунки кўп ва юқори ҳосил барчанинг фидокорлик билан қилган меҳнати маҳсулидир.

Колхозлар ва совхозларда далаларга «сифат белгиси» бериш кенг жорий этилмоқда. Пудрат ва нарядсиз ҳақ тўлашга ўтилиши муносабати билан бу тадбирни янада кенгроқ қўллаш, таъсирчанлигини ошириш керак. Тўғри, бригадаларнинг аъзолари дала ишларини аъло даражада бажариш учун курашадилар. Лекин «ҳар тўкисда бир нуқсон» деганларидек, айрим кўздан яшириниб қолаётган камчиликлар ҳам учраб туради. Сифат комиссиясининг аъзолари ана шу камчиликларни бартараф этишда бригадаларга яқиндан ёрдам берадилар.

Совхозимизда сифат комиссияси мунтазам иш олиб боради. Ҳар бир дала узоғи билан 15 кунда бир марта кўздан кечирилиб, ҳамма майдонларда комплекс ишлар аъло даражада бажарилаётган, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратилаётган бўлса «сифат белгиси» берилади. Шунда ҳам галдаги вазифалар бирма-бир кўрсатилади, ютуқларга танқидий нуқтаи назардан қаралади. Сифат комиссияси аъзоларининг таклиф-мулоҳазалари қандай бажарилаётгани ҳақида маъмурият ва партия ташкилоти олдида ҳисоб бериб борилади.

Совхозимизда чигит экиш бошланди. Бригадамизда бу муҳим ишга ўтган йилдагидан барвақт киришилди. Бу йил ҳар гектар ердан 75 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш, ҳосилнинг ҳаммасини «зангори кема»ларда териб олиш ниятидамиз. Чигит экишни узоғи билан беш иш кунида сифатли қилиб ўтказамиз. Гектарларнинг тўла бўлишини таъминлаймиз. Ниҳоллар текис униб чиқишини кутиб ўтирмасдан пешма-пеш ғўза парваришини бошлаймиз. Ҳар гектар ер ҳисобига 30-35 тоннадан органик ўғит жамғариб қўйдик.

1983 йилни пахтачиликда рекорд ҳосил йилига айлантирамиз!

Холмўмин САФАРОВ,
Сурхондарё область, Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз бригада бошлиғи, СССР Олий Совети депутати.

СССР

✦ ДАЛАЛАРДА ҚИЗҒИН МЕҲНАТ ПАЛЛАСИ
✦ РЕСПУБЛИКА ЖАНУБИЙ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШ БОШЛАНМОҚДА
✦ ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШ—УМУМХАЛҚ ИШИ

СЕРФАЙЗ ДАЛАЛАР

РЕПОРТАЖ

Чуст боғлари алвон-алвон гулларга, сервиқор тоғлари эса ям-яшил майсаларга бурканган. Ғир-ғир эсиб турган баҳор шабадаси олиб келаётган ажиб тароват деҳқонлар кайфиятини чоғ қилади.

Тоғлар билан туташиб кетган бепоён далаларда меҳнат сурони авжида. Шитоб билан олға интилаётган полвон тракторлар наъраси экинзорларга ўзгача файз киритган.

— Тоққа қор тушди, намгарчилик ҳам бирмунча етарли бўлди! Бултургидан бу йил сув мўл бўлади! — деб қувонишмоқда чустлик деҳқонлар.

Сув — зар, деймиз. Чуст райони деҳқонлари учун эса у зардан юз чандон қимматроқ. Сабаби, бу ерда сув манбалари унчалик кўп эмас. Ҳар бир қатра сув ҳисобда. Сувдан оқилона фойдаланиш ҳақида ҳар бир чустлик ўйлайди.

Район меҳнаткашлари баҳорги дала ишларини аниқ график асосида олиб боряптилар. дастлабки экилган майдонлардаги маккажўхори қийғос униб чиқиб, пайкалларни ям-яшил майсалар қоплай бошлади. Биз дастлаб «1 Май» колхози маккажўхоризорларини кўздан кечирдик. 110 гектар майдонга экилган сара уруғ бир текис униб чиқибди.

— Уруғлик ва агрегатларни шай қилиб қўйган эдик, — дейди моҳир механизатор Мирзаакбар Собитов. — Экишни жуда қисқа муддатда томомладик. Эртаиндин дастлабки ишловни ва озиқлантиришни бошлаб юборамиз. Мақсадимиз гектаридан 100 центнердан дон олиш.

«Ғалаба» совхози маккажўхорикорларининг ҳам ғайратлари баланд, мақсади улуғ. Улар 180 гектар майдонга барака уруғи қадашибди. Экинзорларни кўмкўк майса қоплай бошлабди. Жуманазар Туробалиев, Маъруфжон Боймирзаев каби тажрибали механизаторлар яқин кунларда культиваторларни маккажўхоризорга олиб чиқадилар. Хўжалик миришкорлари ҳар гектар майдондан 100 центнердан дон ва 400 центнердан силосбоп кўкпоя олишни кўзламоқдалар.

«Партия XXII съезди» совхози райондаги кўп тармоқли, пешқадам хўжаликлардан саналади. Совхознинг 130 гектар майдонидаги ғалла барқ уриб ўсаяпти. Бундан бригадир С. Абдуллаевнинг кўнгли чоғ. У бизга бундай деди:

—Қаранглар, ғалланинг ривожи чакки эмас-а?! Обҳаво анча қулай келди. Экинни вақтида ўғитладик. Носиржон Ҳошимов, Салимжон Абдуллаев каби тажрибали сувчиларимиз алоҳида ибрат кўрсатиб ишлашяпти. Гектаридан пландаги 20 центнер ўрнига 26 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини қабул қилганмиз, сўзимизнинг устидан чиқамиз.

Бир неча кун муқаддам шу совхознинг 3-бўлимида район пахтакорлари, механизаторлари ва бошқа мутахассислар чигит экишга бағишланган семинар-кенгаши бўлиб ўтганди. Кенгашда ерларни экишга тайёрлаш, чигит экиш агротехникаси, ўғитлардан фойдаланиш йўллари ва гербицидлардан фойдаланиш қоидалари ҳақида ўзаро фикр алмашилди. Семинар қатнашчилари бу ерда чигит экишга тайёрланган техника ишини ҳам кўздан кечирдилар.

Семинар-кенгашдан кейин орадан кўп ўтмай бўлим механизаторлари чигит экишни бошлаб юбордилар. Мана биз ўша ердамиз. Райимжон Абдуллажонов раҳбарлик қилаётган бригада далаларига барака уруғи қадалмоқда. Турсунбой Рисқулов билан Усмонхон Носировлар тракторларни моҳирлик билан бошқаришаётир. Сеялкачилардан Сурмат Ҳолматов ва Ҳасанбой Султоновлар эса чигитнинг ерга аниқ тушишига ҳаракат қилишмоқда. Бригаданинг бошқа аъзолари эгат бошига келтириб қўйилган уруғлик чигитини экишга тайёрлашяпти.

Бригада бошлиғи Р. Абдуллажонов бизга шуларни сўзлаб берди:

— Экин майдонимиз 150 гектар. Ҳаммасига пахтанинг «Ўзбекистон-3» навини экамиз. Уруғни тупроқнинг табиий намига бир текис ундириб олиб, дастлабки ишловни бошлаб юборамиз. Ҳар гектар ердан 32 центнер ўрнига 35 центнердан юқори сифатли пахта ҳосили етказиб беришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз.

«Партия XXII съезди» совхозининг ҳамма бўлимларида ҳам чигит экиш уюшқоқлик билан олиб бориляпти. Пахтазорларда 30 та чигит экиш экипажи ишлаб турибди. Хўжалик баҳодирлари 5 апрелгача мавжуд 1624 гектар майдоннинг ҳаммасига уруғ қадаб олишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

Ўтган йили районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини ошириб бажарган совхоз заршунослари 6000 тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этишни ўз олдига мақсад қилиб қўйишган. Бу планда кўзда тутилгандан 800 тонна кўп демакдир.

Биз Чуст районининг қайси хўжалигида бўлмайлик, меҳнат кўтаринкилиги авж олганлигини кўрамиз. Чустликлар бу йил 50 минг тонна пахта, 23 минг тонна дон ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

У. ЮСУПОВ,
А. НИЕЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

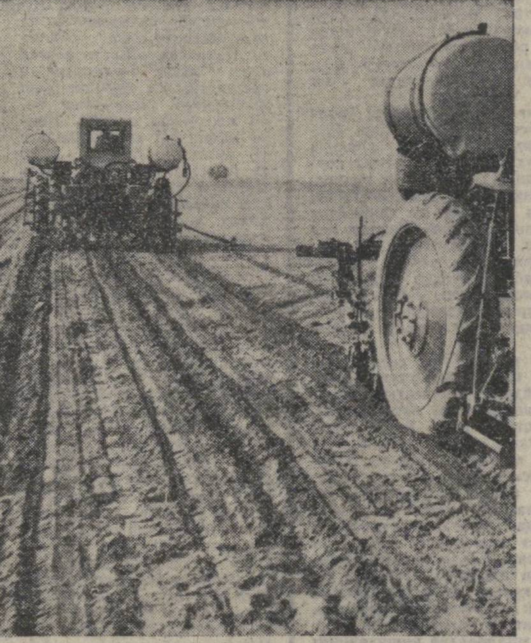

Суратларда: Чуст районидаги «Партия XXII съезди» совхозининг 3-бўлимида чигит экиш пайти. Пешқадам бригада бошлиғи Райимжон Абдуллажонов билан бўлим агрономи Абдужалил Раҳмоновлар уруғлик чигит сифатини кўздан кечирмоқдалар.

А. ТЎРАЕВ фотолари.

ДОН ЭКИШ ҚИЗҒИН

Қашқадарё области маккажўхорикорлари бу йил она-Ватанга 140 минг тонна «каҳрабо дон» етказиб беришга аҳд қилишган. Шу кунларда колхоз ва совхозларда маккажўхори экиш авж олдириб юборилди. Бу иш, айниқса, Нишон, Толлимаржон, Қарши, Шаҳрисабз, Қамаши районларида қизғин бормоқда.

Беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида ҳар гектар майдондан 80—90 центнердан дон етиштириш мажбуриятини олган Нишон районидаги Ибн Сино номли, Чироқчи районидаги Ҳамид Олимжон номли, Толлимаржон районидаги Ҳамза номли маккажўхоричиликка ихтисослаштирилган совхозларда эса дон экиш тугаб деб қолди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ГДРДАН КЕЛГАН МЕҲМОН

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Арнштадт район партия комитетининг биринчи секретари Эдит Вайнгард хоним Тошкент олий партия мактаби тингловчилари ҳузурида Германия Демократик Республикасида Карл Маркс ғояларининг амалга оширилаётганлиги тўғрисида лекция ўқиди. ГДРдан келган меҳмон В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалига борди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди. Эдит Вайнгард Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЗАГРЕБ, 23 март. (ТАСС махсус мухбири). «Раде кончар» ишлаб чиқариш бирлашмасини ҳақли равишда Югославия электр-техника саноатининг байроқдори деб атайдилар. Расмий дўстлик визити билан ЮСФРда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихонов бугун бирлашманинг Хорватия пойтахтидаги бош корхонасини бориб кўрди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи бир қанча цехларда бўлди, асбоб-ускуналарни ишлаб чиқариш қандай ташкил этилганлиги билан танишди, ишчилар ва инженерлар билан суҳбатлашди. Ҳамма жойда у иззат-икром билан кутиб олинди. Суҳбатлар чоғида совет ташкилотлари бирлашманинг асосий ташқи савдо мижозларидан бири эканлиги қайд этилди. Трансформаторлар, кичик станциялар, кранларни бошқариш пунктлари Совет Иттифоқига қилинаётган экспортнинг муҳим маҳсулотларидир.

Югославия ва Совет Иттифоқи корхоналари ҳамда ташкилотлари иқтисодий ва ишлаб чиқариш ҳамкорлигининг натижалари Совет Иттифоқида юксак баҳоланмоқда, деди Н. А. Тихонов. Бу ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштириш зарур. Шундай қилиш халқларимизнинг манфаатларига, барча социалистик давлатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Шу куни Н. А. Тихоновнинг Хорватия сабори ижроия вечасининг раиси А. Маркович билан дўстона учрашуви бўлиб ўтди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида Совет — Югославия муносабатларининг, жумладан Хорватия билан ҳамкорликни ривожлантиришнинг баъзи масалалари хусусида гаплашиб олинди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Хорватия Социалистик Республикаси Президиумининг раиси М. Цветкович ҳузурида бўлди. Дўстона суҳбатда Хорватиянинг Совет Иттифоқи билан алоқалари, шу жумладан Украина билан бевосита республикалараро ҳамкорлик муваффақиятли ривожланиб бораётганлиги қайд этилди.

Кечқурун Н. А. Тихонов Белградга қайтиб келди.

ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети ҳузуридаги ижтимоий фанлар ўқитувчиларининг малакасини ошириш институтида ҳозирги босқичдаги мафкуравий кураш ва меҳнаткашларни сиёсий ҳушёрлик руҳида тарбиялаш мавзуида илмий-назарий конференция ўтказилди.

Конференцияда олимлар, партия ходимлари доклад қилдилар ва ахборот бердилар. (ЎзТАГ).

«АСТРОН» УЧИРИЛДИ

Коcмик фазони тадқиқ қилиш программасига мувофиқ 1983 йил 23 мартда Совет Иттифоқида «Астрон» автомат станцияси учирилди.

«Астрон» станцияси космик нурларининг галактикадаги ва галактикадан ташқаридаги манбаларини астрофизикавий тадқиқ қилишга мўлжалланган. Шу мақсадда унинг ичига ультрабинафша телескоп ва рентген спектрометрлари комплекси ўрнатилган.

Космик фазони тинчлик мақсадларда тадқиқ этиш соҳасидаги совет — француз ҳамкорлиги программасига мувофиқ ультрабинафша телескоп учун керакли аппаратларни яратишда Франция мутахассислари қатнашдилар.

Станция ер йўлдошининг тик эллипс орбитасига чиқариб қўйилди, унинг параметрлари қуйидагича:

— Ер юзасидан максимал олислиги (апогейда) — 200 минг километр;

— Ер юзасидан минимал олислиги (перигейда) — 2 минг километр;

— орбитанинг оғиши — 51,5 градус;

— айланиш даври — 98 соат.

Станцияда илмий аппаратлардан ташқари мустақил бошқариш системаси; орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема; илмий ахборотни Ерга узатадиган радиотелеметрия системаси бор.

Станцияга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Совет Иттифоқининг команда-ўлчов комплекси ердаги пунктлари юборилаётган ахборотни қабул қилиб олмоқда. (ТАСС).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИГА ҚУТЛОВЛАР

«СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги. Чет эл табрикномалари» деб аталган китоб босмадан чиқди.

Социалистик мамлакатлар делегациялари бошлиқларининг, капиталистик ва ривожланаётган мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг, чет мамлакатлар давлат делегациялари ва партиялари бошлиқларининг, революцион-демократик партиялар, миллий-озодлик ҳаракатлари ва ташкилотлари, социал-демократик ва социалистик партиялар, халқаро ҳукуматлараро ташкилотлар ва жамоат демократик ташкилотлар намояндаларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан сўзлаган нутқлари, шунингдек, йўллаган табрикномалари тўпламга киритилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарган. (ТАСС).

КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга!

ҲАР БИР КИШИ ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШСИН

МУСОБАҚА — ИЛҒОРЛАР ИЖОДИ

Совет Ўзбекистони

1983 ЙИЛ • МАРТ • № 3 (108)

МАЖБУРИЯТЛАРИНГИЗНИ ҚАНДАЙ БАЖАРЯПСИЗ?

ПЕШҚАДАМЛАР ОРТИДАГИ МИЛЛИОНЛАР

Ҳар бир коллектив бағрида улғайиб, камол топаётган, обрў-эътибор қозонаётган пешқадамлар кўп. Қатор меҳнат коллективларида уларнинг сафи тобора кенгайиб, план ва социалистик мажбуриятларнинг ошириб бажарилишига муваффақ бўлинмоқда. Бундай пешқадамлар топширилган иш учун юксак масъулият сезиш билан бошқалардан фарқ қилишади. Айтилдими — бажаришади, бажарганда ҳам ишни меъёрига етказиб, сифатли қилиб адо этишади. Ўзлари меҳнат қилаётган соҳада бой тажриба орттиришгани, эл-юрт ишига жонкуярлиги уларни ҳамиша улуғлаб туради.

Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун авж олиб кетган социалистик мусобақада пешқадамларнинг ибрати катта наф келтирмоқда. В. П. Чкалов номли авиация, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмалари каби ўнлаб корхоналарда социалистик мусобақа ғолиблари кўпайиб бормоқда. Натижада бундай корхоналарда планлар, юксак социалистик мажбуриятлар ҳамиша зиёда бажариляпти.

Ўзбекистон индустрияси корхоналарида пешқадамлар изидан бораётган юзлаб ишчилар ҳам партиямизнинг маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, тежамкорлик, капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш ҳақидаги даъватига амалий иш билан жавоб бериб, ҳар сменада планга қўшимча маҳсулот тайёрлашга эришяптилар.

Ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун кураш жабҳасида вужудга келган сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги ажойиб самаралар беряпти. Республика саноати 1983 йил дастлабки икки ойи планларини орттириб бажарди. Маҳсулот реализация қилиш плани 101 процент бажарилди. Маҳсулот тайёрлаш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 6 процент ортди. Республикада буюмларнинг кўпгина энг муҳим турлари бўйича икки ойлик топшириқ анча ошириб бажарилди. Бинокорлик ва монтажлаш ташкилотларининг коллективлари қувватларни тезроқ ишга тушириш, уй-жой бинолари қурилишини жадаллаштириш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Кўпгина транспорт хўжаликларида тежаб қолинган ёнилғи ҳисобига юк ташиш ҳаракати кенг қулоч ёймоқда.

Партия экономикани ривожлантириш ва халқ фаровонлигини ошириш соҳасида кўлами кенг вазифаларни олға сурмоқдаки, бу маҳаллий партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларидан янгидан янги резервларни ҳаракатга келтириш, барча соҳада самарадорлик учун қизғин кураш олиб боришни тақозо этади. Юксалишни таъминлашга имкон берадиган резервлар борми? Улар кўп. Ҳар бир кишининг белгиланган топшириқни кун сайин бажаришига эришиш — шу резервларнинг энг муҳими.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов Москва станоксозлари даврасида бўлганида бу резервнинг имкониятлари ҳақида алоҳида тўхталиб ўтгани бежиз эмас. Тўғри, республикамиз корхоналарида, қурилиш майдонларида, транспорт тармоқларида пешқадамлар кўп. Уларни ғолиб деб атайдилар, илғор дея мақташади. Алоҳида жасорати ва тажрибаси билан ялт этиб кўзга ташланганларни ташаббускор дея улуғлашади. Уларни мақтаймиз, ҳурмат-иззат қиламиз. Корхоналарнинг довруғини оширишга ўз шахсий ҳиссалари билан катта мадад кўрсатаётган бундай кишиларни машъаллар дея фахр билан таъкидлаймиз. Лекин илғорларнинг куч-ғайратлари билангина олдимизда турган улуғвор вазифаларни тўла-тўкис ҳал этишга эришиб бўлмайди.

Беш йиллигимизнинг улуғвор режаларини ҳамма кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажармоқ учун илғорларнинг ўзгина кифоя қилмайди. Коллективларнинг барча аъзолари кундалик топшириқларни муттасил ортиғи билан бажаришларига эришиш керак. Бу — жуда катта резерв. Таъбир жоиз бўлса, буни пешқадамлар ортидаги миллионлар деб аташ мумкин. Пешқадамларнинг юксак кўрсаткичлари соясида план бажармаётган, интизом талабларига тўла риоя қилмаётган кишилар ҳам бор. Ана шу кишиларнинг ҳаммаси ўзлари меҳнат қилаётган участкаларда план-топшириқларини изчил бажарсалар, экономикамиз тараққиёти қадамлари яна ҳам жадаллашиши турган гап. Баъзи корхоналарда, масалан, Гулистон ёғ-экстракция заводида илғорлар сафини янада кенгайтириш янги қувватларни ўзлаштириш муаммоларини ҳал этишда катта наф келтириши мумкин.

Илғорлар куч-ғайратини рағбатлантирган ҳолда, уларнинг ёнгинасида ишлаб турган миллионлаб кишиларнинг кундалик вазифаларни изчил адо эта боришига эришиш — партия олға сураётган улкан режаларни муваффақиятли бажариш учун беқиёс имкониятлар очиб бераверишн табиий.

«МЕҲНАТКАШЛАР ОММАСИНИНГ АКТИВЛИГИ, УЛАРНИНГ ИШГА МАНФААТДОРЛИК БИЛАН ИЖОБИЙ МУНОСАБАТИ, ТАШАББУСКОРЛИГИ БУТУН ЧОРАЛАР БИЛАН ОШИРИЛСИН ВА РАҒБАТЛАНТИРИЛСИН».

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш тўғрисидаги қароридан).

НОМЕРГА ТЕЛЕГРАММА

Илк зафар

1981 йилнинг эрта баҳорида республика Компартияси Марказий Комитети бюросида бир беш йилликда икки беш йиллик ва ундан ҳам ортиқ шахсий планимни бажариш юзасидан берган сўзим устидан чиқиш учун астойдил ҳаракат қиляпман. Дастлабки зафарни қучдим: ўн биринчи беш йиллик маррасидан ўзиб, 310872 метр ўрнига 570000 метр сифатли ип газлама етказиб бердим.

Мен бу ютуқларга 24 ўрнига 42 дастгоҳда ишлаш, бугунги рекордимни эртасига нормага айлантириш, йил сайин тўпланаётган тажрибаларимни тобора бойитиб бориш туфайли эришдим.

Бугунги кунда корхонамизда бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш ташаббусига қўшилиб ишлаётган тўқувчилар сони ўттиздан ошди. Куни кеча комбинат остонасидан ҳатлаб, тўнғич қизим Марина ҳам ишга келди.

Валентина КЛИМОВА,
Бухоро тўқимачилик комбинатининг илғор тўқувчиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИ

ИРМОҚ

Ўн биринчи беш йилликнинг бошлари эди. Шаҳрихон атлас тўқиш фабрикаси ишчи-хизматчиларининг умумий йиғилиши давом этарди. Сўз навбати корхонанинг илғор ишчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Муҳаббатхон Азимовага тегди.

— Областимизнинг бир группа донгдор ишчилари қатори бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш ташаббусига қўшиламан...

Ишчи халқи мард бўлади. Улар бирор эзгу ишга қўл урса борми, ана шу эзгулик жонкуярлари сафида бўлишга интилади. Таъбир жоиз бўлса, ирмоқлар азим дарёларга, дарёлар улкан уммонларга қўшилаверади.

Тез орада корхонада Муҳаббатхоннинг издошлари кўпайиб кетди. Ҳидоятхон Ҳайитова, Ҳасанбой Шерматов, Жўрахон Шерматова каби ишчилар ҳам бир беш йилликда икки беш йиллик шахсий нормани бажаришга сўз бердилар. Ҳозирги кунда фабрикада 65 киши беш йиллик планларини 3,5—4 йилда уддалаш учун мардона меҳнат қиляпти. 93 ишчи коммунистик меҳнат зарбдори.

Ташаббускор ишчи М. Азимова ўзининг шу кунлардаги иши ҳақида қуйидагича ҳикоя қилди:

— Сўзимнинг устидан чиқиш учун астойдил курашиб, бир йўла тўрт дастгоҳни бошқаряпман. Ҳар сменада камида бир соатдан вақт тежаб, кўплаб қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқдаман. Самарали ишлаш — асосий шиорим. Айни кунларда 1985 йил ҳисобига иш бошладим.

Суратда: социалистик мусобақа ғолиби М. Азимова.

А. Тўраев фотоси.

ИШЧИ МАКТУБЛАРИ

ИЗЧИЛЛИК

Корхонамиз ишчилари бу йил бир миллион олти юз саксон беш минг тонна цемент ишлаб чиқариш мажбуриятини олишган. Сўзи билан иши доим бир цементчилар ўтган икки ойлик планни ошириб бажаришди. Пландагидан минг тонна кўп, яъни икки юз олтмиш минг тонна маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қарийб 30 минг тонна зиёддир.

Цементни халқ хўжалигида қурилиш «нони» дейишади. Ҳақ гап. Коллективимиз бу йил ҳар қачонгидан кўп ва сифатли маҳсулот тайёрлаш билан бирга буюртмачиларга плandan ташқари икки минг тонна цемент етказиб беришни мақсад қилиб қўйганлар. Ҳозир завод цехларида бўлсангиз ана шу мақсад йўлида астойдил меҳнат қилаётган кишиларни кўриб севинчга тўласиз. Уларнинг ҳар бири илғорлар сафида бўлишга ҳаракат қилишяпти. Булар орасида тегирмон машинисти В. Регентюк, транспортерчи Б. Холматов сингари пешқадам ишчилар бор. Сменалараро социалистик мусобақада С. Шарипов, А. Қуддусова, Л. Ортиқова ўртоқлар бошлиқ коллективлар ғолиблик қилмоқдалар. Ғолиблар сафи кенгайиб боряпти.

Корхонанинг майдалаш цехи коллективи эришаётган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилиш, айниқса, мароқли. Цех коллективи ишлаб чиқариш технологиясини тобора такомиллаштира бориб, йил охирига қадар фақат 300 ва 400 маркали цемент тайёрлашга аҳд қилган.

Қўлга киритилган бу ютуқлар бизни ҳали қаноатлантирмайди. Аксинча, янги-янги резерв ва имкониятларни қидириб топишимизни талаб этади. Бу йўлимизнинг изчиллиги — меҳнат интизомини мустаҳкамлашда намоён бўлаверади.

Т. ҚИРҒИЗОВА,
Навоий цемент заводи ишчиси.

ЭНГ КАМ ЧИҚИМ БИЛАН

«...Йилнинг ўтган икки ойлик якунларига кўра, корхонада Собир Тошев бошлиқ қуйиш цехи ва Ҳайрулла Ҳайитов мастер бўлган смена коллективлари мусобақа ғолиблари деб топилди...».

«Каршистройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмасининг биринчи темир-бетон буюмлари заводига кираверишда пайдо бўлган бу ёзув кўпчиликнинг диққатини тортди. Чиндан ҳам қуйиш цехи коллективи кунига плandaги 172 ўрнига 240—250 тагача лотоклар тайёрлаб, Қарши чўлкуварлари ҳурматини қозонмоқда. Социалистик мусобақада Х. Ҳайитов бошлиқ смена пешқадамлик қилмоқда.

— Биз амалга ошираётган ишларимизнинг ва ишлаб чиқараётган маҳсулотларимизнинг ҳаммасини имконият борича энг кам чиқим билан тайёрлашга ҳаракат қиляпмиз, — дейди коллективнинг илғор ишчиси Панжи Ҳамроев. — Ҳар сменада 130 — 140 кубометр бетонни қолипларга қуйиб, 125—130 тагача сифатли лоток ишлаб чиқаряпмиз. Шуни айтиш кераки, кейинги вақтларда коллективимизда ўртача кўрсаткичларга эришиб юрган ишчилардан кўпчилиги пешқадамлар қаторидан ўрин олди. Бугунги кунда смена топшириқларини зиёда қилиб бажараётганлар тобора кўпайиб боряпти. Ў. Холматов, Г. Расулев, Э. Жўраев, Ш. Кенжаев, З. Турсунов, Л. Сорокина сингари касбдошларимнинг юксак меҳнат самараларидан ҳар биримиз фахрланамиз. Бундай ғолибларнинг издошлари кўпайиб бораётгани маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини оширишга ёрдам бермоқда.

Оддий ишчи фахр билан тилга олган бу муваффақиятларда илғорлик сари интилаётган 55 кишилик цех ҳар бир аъзосининг муносиб улуши бор.

Ж. МЎЙСИНОВ,
ишчи.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМАНДИРЛАРИ МИНБАРИ

ТЕРАН ФИКР УФҚЛАРИ

Жонажон партиямизнинг мамлакат халқ хўжалиги олдига қўйган улкан иқтисодий вазифаларини амалга оширишда кўп сонли рационализаторлар, ихтирочилар ва ишлаб чиқариш новаторларининг катта ҳиссаси бор. Бу борада Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Наманган область совети анча яхши натижаларга эришяпти. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида область бўйича иқтисодий самарадорлиги 18 миллион сўмлик 2700 та рационализаторлик таклифлари ва ихтиролар ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бу — икки йиллик план рақамларида кўзда тутилганидан 7 миллион сўмлик кўп.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов Москва станоксозлари билан бўлган учрашувда меҳнат коллективларида бажарилаётган ишлар унумдорлиги ҳақида тўхталиб, уни тобора оширишда фақат ишлаб чиқариш илғорларигина эмас, балки ҳамма, ҳар бир киши илғорлар сафида туриб, яқдил, якнафас ҳаракат қилсагина умумий юксалишга эришиш мумкинлигини таъкидлади. Бундай теран фикр уфқларини ёрқин кўра олган областимиз ихтирочилари ва рационализаторларининг ҳар бири бугунги кунда ўз ўрнини беш йиллик зарбдорлари сафида билиб, социалистик мусобақа ғолиблиги учун астойдил кураш олиб бормоқдалар. Бунда уларга фан-техника тараққиётини жадаллаштириш вазифалари муҳокама қилинган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VII пленуми қарорлари муҳим дастуриламал бўлмоқда. Жойларда касаба союз ташкилотлари, Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти советларининг асосий эътибори ишлаб чиқариш жараёнларида қўл меҳнати салмоғини камайтиришга, фан-техника ютуқларидан самарали фойдаланиб, меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилмоқда.

Сўнгги икки йил ичида жорий этилган таклифларнинг 450 таси қарийб 400 ишчини сермеҳнат қўл ишларидан озод қилди. Масалан, Попдаги «Ўзбеккровля» комбинатида картон машинасининг латун тўрини алмаштириш — бир йўла саккиз кишини бошқа ишларга ўтказиш имконини берди. Бу билан корхона йилига 48 минг сўм маблағ тежаб қолиш резервига эга бўлди.

1981—1982 йилларда областимиз бўйича рационализаторлик таклифларининг 470 таси металл ва электр энергияси сарфини камайтиришга бағишланди. Уларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш орқали 1,5 миллион сўмлик иқтисодий самара олинди. 270 минг киловатт-соат электр энергияси, 67 тонна металл плandagидан кам ишлатилди. Айниқса, Чодак олтин кони рационализаторлари қўлга киритган ютуқлар мақтовга лойиқ. Бу ерда Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти бошланғич ташкилотлари билан ҳамкорликда иқтисод ва тежамкорлик бўйича махсус тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирлар асосида корхонада ҳар бир квартал харажатлари ва даромадлари муфассал таҳлил қилиб борилмоқда.

Аммо областдаги ҳамма корхона ва ташкилотларда ҳам бу соҳага етарли эътибор бериляпти, деб бўлмайди. 15-ғишт заводи, уйсозлик комбинати сингари корхоналарнинг маъмуриятлари ҳали ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатлари йўналишларини асосий масалаларга тўла қаратмаётир. Натижада ажратилган асосий фондлар, моддий ресурсларни кўзда тутилганидан анча ортиқча сарфлаш фактлари ҳамон учраб турибди.

Бундай мисоллар яқиндагина бўлиб ўтган Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти республика Советининг V съездида ҳам қайд этиб ўтилди. Съездда айтилганидек, ҳозирги кунда фан билан ишлаб чиқаришнинг иттифоқи — янги техника ва илғор технологиядир, энергия, хом ашё ва материалларнинг сифат жиҳатдан янги турлари демакдир, мамлакат Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли амалга оширилишига тааллуқли барча тармоқларда меҳнатни ва ишлаб чиқаришни бошқаришнинг самарали формаларини қўлланиш демакдир. Чунончи, қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини тезлаштириш, хусусан селекция-уруғчилик ишларини яхшилаш, тайёрлов системаси ишларини такомиллаштириш, қайта ишловчи корхоналар қувватини ошириш масалаларида ҳам ихтирочилар ва рационализаторларнинг роли беқиёс.

Областимиз селекционерлари томонидан кейинги пайтларда пахтанинг «Қизилравот» ва «Уйчи-2» навлари яратилди. Бугунги кунда бу навларни экаётган ўнлаб хўжаликлар муттасил юқори ҳосил олишга эришмоқдалар.

Ихтирочи А. Абдуҳамидов асалариларда учрайдиган касаллик — «варатаз»ни даволаш усулини топди. Бу борада ҳозир Наманган районидаги «Шербулоқ», Косонсой районидаги «Дўстлик» совхозларида муайян ишлар олиб борилмоқда.

Бир сўз билан айтганда кейинги ойлар мобайнида советимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида 40 та рационализаторлик таклифини жорий қилиб, 5 миллион 150 минг сўмлик иқтисодий самара олишга эришди. Буларнинг ҳаммаси область ихтирочилари ва рационализаторларининг, новатор ишчиларининг ижодий изланишлари маҳсули, уларнинг ишлаб чиқариш илғорлари сафида муқим қолишлари учун бўлган интилишлари самарасидир.

Хуллас, қилаётган ишларимиз, эришаётган ютуқларимиз кўп. Айни пайтда амалга оширилиши керак бўлган, ҳал этилишини кутиб ётган қатор вазифалар ҳам йўқ эмас. Биз бунда илғор тажрибаларининг жорий этилишини, меҳнат унумдорлигини оширишни, фан-техника ютуқларидан оқилона фойдаланишни, ресурсларни тежашни, сифатни яхшилашни ва яна бир қатор янги-янги ишларни назарда тутяпмиз. Шубҳасиз, буларнинг ҳаммаси областимиз халқ хўжалиги турли тармоқларида техника тараққиётининг жадал ўсишига, ишчи ижодининг гуркираб ривожланишига ёрқин йўллар очади.

Ҳамидхон ЮСУПОВ,
Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Наманган область советининг раиси.

ИНТИЗОМ БЎШАШГАЧ...

Оҳангарондаги «Сантехлит» заводи бундан уч-тўрт йил муқаддам Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида сурункасига ғолиблик қилиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланиб келарди. Лекин, икки йилдирки, корхонада аҳвол ўзгача. Ўтган йили заводда маҳсулот реализация қилиш плани уддаланмади.

Раҳбарлар алмаштириб кўрилса ҳамки, аҳвол ўзгармади. 1982 йилда план аранг бажарилган бўлса-да, маҳсулотнинг асосий турлари бўйича топшириқ адо этилмай қолди. Чунончи, плandaги 120 минг ўрнига 87,5 минг дона чўян ванна тайёрланди. Бу, 1981 йилги кўрсатгичдан уч мингта кам. Ёки плandaги 148 минг ўрнига 143 минг дона «мойка» ишлаб чиқарилди. Чўян қувурлар тайёрлаш йиллик плани 95 процент атрофида қолиб кетди.

Хўш, корхонада план ва мажбуриятларнинг бажарилишига нима тўсқинлик қиляпти?

Жавоб битта: заводда меҳнат интизоми бўш, уюшқоқлик етарли эмас. 1983 йилнинг ўтган икки ойида кўплаб ишчи куни йўқотилди. Жумладан, текшириш ўтказилган куннинг ўзида 20 ишчи ишга кечикиб келди.

— Айниқса, сирлаш-қолиплаш цехида меҳнат, ишлаб чиқариш интизоми паст, — деб тан олди коммунист ишчи А. Аринчикова, — йил бошидан буён цехда ўнларча киши ишдан бўшаш ҳақида ариза берди. Цехдан-цехга ўтиб юрувчи «учар»лар ҳамон учраб турибди. Айни пайтда ишчиларга қулай меҳнат шароитлари яратиш ҳақида корхона маъмурияти ҳам дуруст жон куйдирмаётир...

Шубҳасиз, буларнинг ҳаммаси план ижроси ва маҳсулот сифатига жиддий таъсир қилмоқда. Корхона территориясида сочилиб ётган брак маҳсулотларни ҳар қадамда учратиш мумкин. Устига-устак таъминот интизоми ҳам кўнгилдагидек эмас. Новокузнецк металлургия заводи корхонага зарур хом ашё — чўянни вақтида етказиб бермаяпти.

Ўйлаймизки, корхонадаги нохуш аҳвол билан республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги қизиқиб кўрар.

О. ХУШНАЗАРОВ.
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

ШЎРТАН КОНЧИЛАРИ ҲУЗУРИДА

Шўртан газ комплексидан Сирдарё ГРЭСига йил бошидан буён бир миллиард кубометр ёнилғи келди. Бу воқеа ўтган йилдагига қараганда ўн беш кун барвақт содир бўлди. Улкан газ конидаги ишлаб турган қувватлардан олинаётган газни кўпайтириш, Қарши чўлидан Ширинга 400 километрли қувур орқали газ етказиб бериш билан боғлиқ барча хизматларнинг самарали ишлаганлиги туфайли ана шундай жадалликка эришилди.

Шўртан газ комплекси қувватлари тобора ошмоқда. Бу йил комплекс Мирзачўлдаги «электр фабрикаси»га ўтган йилдагидан 1,6 миллиард кубометр кўп ёнилғи жўнатади.

(ЎзТАГ).

МАВЖЛИ ТЎЛҚИНЛАР

Ҳамиджон ака завод остонасидан қирқ йилдан бери кириб-чиқади. Бу ерда уни ҳамма танийди, қўллари кўксида таъзим билан салом беришади. Уларнинг кўпчилиги Ҳамид акага тенгдош, шогирд...

У эсини таниганида отаси оламдан ўтганди. Онаси Тиллабу холанинг рўзғор тебратишга қўли калталик қилди. Оиланинг тўнғич ўғли — Ҳамидга ўқишни вақтинча тўхтатиб қўйишга тўғри келди. Бир томонда уруш, қийин дамлар эди.

Ҳамиджон Харьков машинасозлик заводи Андижонга эвакуация қилинганини эшитди. Тўғри корхона кадрлар бўлимига борди. Заводда одамлар етишмасди. Уни ёшига яраша ишга қабул қилишди. Дастгоҳ беришди. Кунлар ўтди, Ҳамиджон ишчилар ҳаётига кўникиб кетди. Катталар қатори оғир дамларнинг оғир машаққатига чидади.

1946 йилнинг илк кунлари. Ҳамиджон уйга ҳаяжонланиб кириб келди:

— Ая, мен партия сафига киряпман. Ўзлари қабул қилишмоқчи... Сен, сен лойиқ ишчисан дейишди...

1949 йил, август. Сменадан сўнг уни парткомга чақирдилар. Ҳамиджон бир зум ўйланиб қолди: «парткомга бекорга чақиришмайди. Жиддий гап бор шекилли...» Шундай бўлиб чиқди.

— Пресслаш участкасида ишнинг мазаси йўқ, — деди секретарь. — План бажарилмаяпти, интизом бўш. Ишнинг кўзини биладиган мастер керак... Кўпчилик Сизнинг номзодингизни кўрсатишяпти.

— Мени-я?

— Ҳа, сизни! Очиғини айтай, маошингиз ҳозиргига нисбатан бироз кам бўлади... Жавоб беришга ошиқманг. Ўйлаб кўринг...

Янги ишга ўтиб, Ҳамиджон қаҳрамонлик кўрсатгани йўқ. Энг муҳими, у одамларга ишониб, улар билан бамаслаҳат ишлади. Қисқа вақт ичида коллектив ўртасида меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Ишга кечикиб келиш, прогул қилиш ҳоллари кескин камайди. Меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифати тобора ортиб борди. Кўп ўтмай пресслаш участкаси цехнинг илғор участкаларидан бирига айланди. Ўша йили участка аъзолари беш тоннадан ортиқ металл тежаб қолиб, унинг ҳисобидан 20 минг дона қўшимча деталь тайёрлашди. Коллектив корхона социалистик мусобақасида ғолиб чиқди. Коммунист Ҳамиджон Исҳоқов корхона маъмурияти ва партия комитети билдирган ишончни оқлади.

1961 йил. Корхона меҳнат аҳли Ҳ. Исҳоқовга яна катта ишонч билдирди. Уни темирчилик-пресслаш цехи бошлиғи ўринбосари лавозимига лойиқ кўрдилар.

Ўн тўрт йилдирки, у шу постда, шу ишда. Бу йиллар ичида унинг қўлидан қанчадан-қанча ёшлар иш ўрганди, моҳир ишчи, ишлаб чиқариш командири, меҳрибон мураббий бўлиб танилди.

Бир мисол: цехга Мирза Резяпов деган йигит ишга келди. Сочи ўсиқ, кийинишидан «стиляга» кўринган ўсмир кўпчиликка маъқул тушмади. Ҳамид Исҳоқов узоқ ўйлади. Ниҳоят, «олаверайлик, зора коллективда тарбия топса... Баъзан бундай ёшлардан катта истеъдод чиқади», деб фикр билдирди.

Резяповнинг аҳлоқи, ишини назорат қилиш унинг зиммасига тушди. «От изини той босади» дейдилар. Мана, ҳозир Мирза Резяпов устози ишлаётган цехда бошлиқ. Шогирдининг камолини кўрган устоз ҳар гал уни ишга қабул қилаётиб, ўзи айтган сўзларни беихтиёр такрорлаб қўяди: «Баъзан бундай ёшлардан катта истеъдод чиқади!».

Мураббий ишчининг истеъдодли шогирдлари орасида завод директори А. Аникин, директор ўринбосари М. Мамажонов, катта мастер А. Мусаев, мастерлардан О. Акбаров, М. Каримов сингари етук кадрлар борлиги қайси қалбга завқ солмайди, дейсиз.

— Заводимизда тайёрланаётган маҳсулотлар қирққа яқин мамлакатга экспорт қилинади, — дейди ўз корхонаси билан фахрланган коммунист Ҳамиджон Исҳоқов. — Улар, айниқса, чет эллик истеъмолчиларнинг юксак баҳосига сазовор бўлмоқда. Хусусан, «Андижанец» машинаси ўз сифати ва ғоят қулай иш жараёни билан жаҳон стандарти талабларига жавоб беради.

Қалби меҳнат, ижод, изланиш тўлқинлари — мавжли тўлқинлар билан тўлиб-тошган Ҳамиджон Исҳоқовнинг пенсияга чиққанига саккиз йил бўлди. Лекин у уйда ўтира олмади. Кўкси узра ярқираган Ленин ордени ва бир неча медаллар уни яна корхона сари етаклайверди. Кўнгли севган касби — слесарликни қўмсади. Ҳозир у ҳамон беш йиллик зарбдорлари сафида.

Б. ШЕРМАТОВ,
Андижон машинасозлик заводининг смена мастери.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорлари—ҳаётга!

БУРЧГА САДОҚАТ

Мамлакатимиз Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажаришда чорвадорлар зиммасига энг масъулиятли вазифалар юклатилган бўлиб, уни тўла ва ортиғи билан адо этишга муносиб ҳисса қўшиш виждоний бурчимиздир. Колхозимиз чорвадорлари бу борада ҳозирдаёқ муайян ютуқларга эришдилар.

Чунончи, ўтган йили давлатга пландаги 109 тонна ўрнига 111 тонна гўшт, 626 тонна ўрнига 682 тонна сут, 100 минг дона ўрнига 182 минг дона тухум сотилди. Жун тайёрлаш топшириғи ҳам ортиғи билан адо этилди. Ҳар 100 бош сигирдан пландаги 86 бош ўрнига 100 бошдан оширнб бузоқ олинди. Бошқа турдаги урғочи чорва моллардан насл олиш топшириқлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Бундан чиқадиган хулоса шуки, чорвадорлар зоотехника фани ютуқлари, илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этсалар, туёқ сонини ошириб, маҳсулотлар тайёрлаш ва давлатга сотишни кескин кўпайтириш мумкин. СССРнинг Озиқ-овқат программаси ҳам айнан шуни тақозо этаётир. Қўшимча қилиб шуни ҳам айтиш керакки, чорвадорлар орасида меҳнат интизомини мустаҳкамламоғимиз, ҳар бир ходимда, у молбоқарми ёки сигир соғувчими, топширилган ишнинг ижроси учун қаттиқ масъулият талаб қилмоғимиз лозим. Ана шу шартларга риоя қилинганда маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришда яхши кўрсаткичларга эришилаверади.

Чорвачилик рентабелли тармоққа айланади. Колхозимиз ўтган йили чорвачиликдан 111 минг сўм соф фойда олди. Мен ўн беш йилдан буён бўрдоқибоқар бўлиб ишлаб келяпман. Ўтган йили боқимимдаги ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини ўртача 426 килограммга етказиб гўштга топширдим. Бу ундан олдинги йиллардагига нисбатан анча дуруст кўрсаткичдир. Лекин бугуннинг талаби эътиборга олинадиган бўлса, кўрсаткичдан тўла қониқиш ҳосил қила олмаймиз. Ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини камида 450—460 килограммга етказмоғимиз, ҳатто ундан оширмоғимиз керак. Бунинг учун ҳамма имкониятларга эгамиз. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленумида чорвадорлар олдига ана шундай улкан вазифалар қўйилди. Биз қарор асосида гўшт етиштириш, айниқса, чорва молларни бўрдоқи ва сўқимга боқишни янада кучайтириш тадбирларини аниқ белгилаб олдик ва изчиллик билан амалга оширмоқдамиз.

Шу кунларда базамизда 250 бош қорамол сўқимга боқиляпти. Яқин кунларда яна 50 бош қорамолни боқувга қўямиз. Уларнинг ҳар бирини фақат юқори семизлик даражасига етгандагина гўштга топширамиз. Лекин чорва моллар ўзича семирмайди. Уларни қатъий озуқа рациони асосида боқиш, бир кеча-кундузда ўртача бир килограммгача семиришини таъминлаш керак. Зоотехник С. Раҳмонжонов, ветеринария врачи Р. Тиловолдиев, селекциячи-зоотехник А. Акбаров ўртоқлар бу борада бизга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Гўштни кўпайтириш ҳақида кўп гапириляпти. Бироқ айрим хўжаликларда кўп гўшт ва сут берадиган зотдор қорамоллар сони ҳамон кам. Асосан жайдари қорамолларга умид боғланяпти. Тўғри, жайдари қорамоллар ҳам катта бойлигимиз. Уларнинг сонини кўпайтириб, маҳсулдорлигини оширишимиз керак. Лекин асосий эътиборни зотдор молларни кўпайтиришга қаратмоғимиз лозим. Ахир, бир бош зотдор қорамол икки бош жайдари қорамолдан кўпроқ гўшт ёки сут беради-ку! Хўжаликларнинг раҳбарлари нега бу ҳақда жиддий ўйлаб кўрмайдилар, амалий тадбирлар белгиламайдилар?

Бир кезларда бизнинг колхозимиз фермасида ҳам жайдари қорамоллар кўп эди. Правление ва партия комитети уларни зотдор қорамоллар билан алмаштириш чораларини кўрди. Шунга яраша озуқа базаси яратилди. Оғир меҳнат талаб қиладиган ишлар комплекс механизациялаштирилди. Кадрлар сафи мустаҳкамланди. Уларга бўлган талабчанлик оширилди. Натижалар ҳам қувончли бўлаётир.

Менга 70 бош қорамол бириктилган. Уларнинг ҳаммаси зотли бўлиб, тез семиради, яхши тош босади. Бир кеча-кундузда 1 килограмму 200 граммгача семиряпти. 1983 йилда боқимимдаги қорамолларни семиртириш ҳисобига 35 тонна гўшт етиштираман. Мен билан бир сафда хизмат қилаётган Э. Норқўзиев, А. Қўшоқов, Т. Имомназаровлар ҳам чорва молларни семиртиришда юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар.

Мен яна бир муҳим масалага эътиборни қаратмоқчиман. Гап шундаки, барча хўжаликларда йиллик ем-хашак тайёрлаш планлари бажарилади. Юқори ташкилотларга шу ҳақда рапортлар йўлланади. Лекин ўша ем-хашакдан фойдаланишда ҳамон исрофгарчилик, нобудгарчилик ҳолларига барҳам берилган эмас. Бўрдоқига боқишга қўйилган қорамоллар қуруқ пичан ёки беда билан семирмайдику. Уларни хилма-хил озуқалар билан кеча-кундуз бир меъёрда боқиш керак. Озуқа составида витаминлар кўпроқ бўлишига эътибор бериш лозим. Дағал озуқалар буғлаб берилса яна яхши бўлади. Шунда озуқа тез ҳазм бўлиб, чиқинди камаяди. Демоқчиманки, хўжаликларнинг раҳбарлари, ҳусусан чорвачилик мутахассислари ем-хашак қоришмаси тайёрлаш, уни буғлаш устидан мунтазам назорат олиб бормоқлари даркор. Ем-хашакни қанча тежаб-тергаб ишлатсак, маҳсулотлар шунча кўпаяди, таннархи арзонга тушади.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам шундай қилиняпти, деб бўлмайди. Баъзи хўжаликларда пичан, беда, маккажўхори ва бошқа озуқабоп экинлар ҳосилининг бир қисми чиқиндига чиқариб юборияпти. Оқибатда озуқа етишмасдан давлатдан ёрдам сўрашга мажбур бўлиняпти. Комплекслар, фермалар, ёрдамчи хўжаликлар, ҳатто хонадонларга қарашли молхоналар, қўйхоналар, паррандахоналарда ҳам ем-хашакдан фойдаланиш, унинг самарадорлигини ошириш чораларини кўриш керак.

Айрим ҳолларда ўртача ва ўртадан паст семизликдаги чорва молларни гўштга топшириб юбориш ҳоллари учраб турибди. Бу билан чорвадорларимиз ўзларини ўзлари алдаяптилар. Хўжаликлар эса чорвачиликдан зарар кўряпти.

Нега бўрдоқичиликни кучайтирмаймиз? Нима сабабдан туёқ сонининг камайишига йўл қўямиз? Бу борада, беистисно, ҳамма жойда қаттиқ тартиб ўрнатиш пайти келди. Республика қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойида гўштга топшириладиган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазнини 410 килограммга, чўчқалар вазнини 112 килограммга, қўйлар вазнини 44 килограммга етказамиз деган мажбурият қабул қилинди. Бу ўртача кўрсаткичдир. Чорвадорларимиз янада юқорироқ кўрсаткичларга эришиш учун социалистик мусобақани кучайтирмоқлари керак.

Колхозимиз чорвадорлари чорвачиликни пахтачилик даражасига кўтариш, маҳсулотлар етиштириш ва давлатга сотишни янада кўпайтириш учун астойдил курашмоқдалар. Бу борада белгиланган планлар ва социалистик мажбуриятларимизнинг ортиғи билан бажарилишини таъминлаш чорвадорлик бурчимизга садоқат рамзи бўлади.

А. ТЎЙЧИЕВ,
Фарғона районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз бўрдоқибоқари.

К. МАРКСГА БАҒИШЛАНАДИ

«Маркс иши яшамоқда ва ғалаба қозонмоқда» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий конференцияси 23 март куни Москвада ўз ишини тугаллади.

Якунловчи иш куни «Ишчилар синфининг жаҳоншумул тарихий роли тўғрисида К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин таълимоти ва унинг буржуа сохтакорларини танқид», «Марксшуносликнинг актуал масалалари», «К. Марксниг иқтисодий таълимоти ва ҳозирги замон капитализми» мавзуларидаги секцияларнинг мажлислари бўлиб ўтди.

Мажлисларда қайд этиб ўтилганидек, ишчилар синфининг ҳалоскорлик миссияси тўғрисидаги Маркс таълимоти марксизм-ленинизм асосчилари фалсафий ва иқтисодий назариясининг революцион хулосаси бўлиб, илмий коммунизм назариясида ғоят муҳим ўринни эгаллайди. Тарихнинг бутун бориши бу таълимотнинг ҳаққонийлиги ва ҳаётбахш кучини яққол тасдиқлади. Ҳозирги замон буржуа «марксшунослари» буржуазия гўркови, социалистик революция гегемони ва социалистик қурилишнинг етакчи кучи — ишчилар синфининг жаҳоншумул тарихий роли тўғрисидаги марксча-ленинча таълимотга айниқса шиддатли ҳужум қилаётганлигининг боиси айни мана шундадир.

Секцияларнинг мажлисларида ишчилар синфининг революцион бунёдкорлик роли тўғрисида марксча-ленинча таълимотни шакллантириш тарихига доир проблемалар батафсил кўриб чиқилди, марксизм-ленинизмнинг ҳозирги буржуа ва ревизионист сохтакорлари далил-исботлар билан танқид қилинди.

Сўзга чиққан кишилар Маркс ва Энгельс ғоявий назарий меросининг босма ҳамда қўлёзма материалларини тўплаш тарихининг асосий босқичларини ёритдилар. Нотиқлар КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг Маркс қўлёзмаларини тадқиқ этиш ва уларнинг мағзини чақиш соҳасидаги тажрибаси, унинг адабий меросини, ишчилар синфи биринчи ташкилотларининг асосчиси ҳамда буюк назариётчининг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги ҳужжатларни (бу ҳужжатлар кейинги йилларда илмий жиҳатдан фойдаланила бошланди) эълон қилиш борасидаги илмий асосланган иш методлари катта илмий аҳамиятга эга эканлигини айтдилар.

Бир қанча нутқлар жаҳон иқтисодий ва сиёсий ривожланиши актуал проблемаларини татқиқ этишда марксизм-ленинизм назариясининг ролини кўрсатиб беришга бағишланди.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитети Фан ва ўқув юртлари бўлими мудирининг ўринбосари Р. Г. Яновский иштирок этди.

(ТАСС).

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

СУТ НЕГА ОЗ?

Янгибозор районн хўжаликларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорлари асосида чорвачиликни интенсив ривожлантириш режалари белгиланиб, конкрет топшириқлар ишлаб чиқилди. Тадбирларда кўзда тутилган рақамлар план кўрсаткичларидан анча юқори бўлиб, гўшт етиштиришни ҳар йили ўрта ҳисобда 20 процент, сутни 15 процент кўпайтириш мўлжалланади.

Бир қарашда икки ойлик якунлар ёмон эмас, олдинга силжиш бор. Январь ва февраль ойларида ўтган йилнинг шу ойларидагига нисбатан гўшт 49 тонна, сут 92 тоннадан зиёд етиштирилди. Имконият ва резервлар тўла-тўкис ишга солинса, янада салмоқлироқ натижага эришиш мумкин эди.

Маҳсулот тайёрлашга келганда шуни айтиш керакки, бу соҳада жиддий ўзгариш ясалмаяпти. Давлатга гўшт сотиш икки ой мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8 процент, сут эса 2 процент кўпайган, холос. Айниқса, сут тайёрлашда қолоқликка йўл қўйилди, қабул пунктига 530 тонна ўрнига 495 тонна сут топширилиб, икки ойлик план 93 процент бажарилди. Кўриниб турибдики, икки ойда давлатга 35 тонна кам сут етказиб берилган. Хуш, бу қарз қачон узилади? Ахир, келгуси ойларнинг ҳам ўз юки, салмоқли вазифалари бор-ку.

Райониинг қатор хўжаликларида сут топшириш икки ойлик планлари барбод берилган. Куйбишев номли колхозда планда белгиланган 106 тонна ўрнига 91 тонна, яъни пландагидан 15 тонна кам сут тайёрланди. Бу план интизомини бузиш, масъулиятни унутиш эмасми? Колхоз раиси Зариф Тожимов, ферма мудири Наримон Камолов минбарга чиқиб: «Сут булоғини ошириб-топширамиз», — деб берган ваъдалар қаёқда қолди?

Шунингдек, Ҳамза номли ва «Москва» колхозларида ҳам давлатга сут сотиш юзасидан белгиланган икки ойлик планлар адо этилмади. Ҳамза номли колхоз раиси Амон Урозов ваъдабозликка берилиб, фермадаги ҳақиқий аҳволни чуқур таҳлил этиш ва нуқсонларни қатъият билан тугатишга бефарқлик билан қараб келмоқда. Колхоз фермасидаги 150 бош сигирдан 92 таси соғиляпти, холос. Ачинарлиси шуки, ҳар бир сигирдан кунига атиги 5-6 килограммдан сут соғиб олинаётир. Молларга озуқа беришда рационга амал қилинмайди, оқсилли, витаминли ўтлар етишмайди. Илғор соғувчиларнинг тажрибаси оммалаштирилмаётир. Озуқа бирлигини сарфлашда сигирларнинг зоти, серсутлиги ҳисобга олинмаяпти. Бу аҳволда сутни кўпайтириш қийин, албатта.

Биз район агросаноат бирлашмаси бошлиғи Эгамберган Воисов билан суҳбатлашганимизда, у сут етиштиришни жадал суръатлар билан кўпайтириш тадбирлари кўрилаётганлигини айтди. Гап — тадбирлар қоғозда қолиб кетмаслигида, сўз ва иш бирлигини таъминлашдадир.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Журналистларнинг учрашуви

УЖГОРОД, 23 март. (ТАСС мухбири). Уренгой-Помари-Ужгород газ қувури қурилишининг боришини ёритувчи журналистларнинг Бутуниттифоқ мажлиси бугун бу ерда бўлиб ўтди. Уни КПСС Марказий Комитетининг пропаганда бўлими, СССР Журналистлар союзининг правлениеси ва Закарпатье область партия комитети ташкил этди.

Мажлис қатнашчилари —марказий ва республика оммавий ахборот органларининг ходимлари, территориясидан газ қувури ўтадиган областлар газеталари, телевидениеси ва радиосининг мухбирлари муҳим қурилишни ёритиш борасида орттирилган тажрибани баҳам кўрдилар. Трассада меҳнатни ташкил этиш илғор методларини ёйишда матбуотнинг роли таъкидлаб ўтилди. Журналистлар газ қувурининг Закарпатье областидаги якунловчи участкаси объектларига сафар қилдилар. Бу ерда совет қурувчилари билан бирга уларнинг ГДР ва ПХРдан келган ҳамкасблари ҳам яхши меҳнат қилмоқдалар.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

Тарбия мавзусида

Кейинги вақтда Ўзбекистон район «Пахтакор» газетаси саҳифаларида омманинг коммунистик онгини шакллантиришга оид масалалар кўпроқ ўрин олмоқда. Газетанинг сўнгги сонларидан бирида «Меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялашни такомиллаштирайлик» умумий сарлавҳаси остида қўш саҳифа эълон қилинди. Ундаги ранг-баранг материалларда жойларда партия ғоялари, улуғвор режалари ва даъватлари кишилар қалбидан мустаҳкам ўрин олиши учун олиб борилаётган кенг кўламли ишлар ҳақида мароқ билан ҳикоя қилинган. «Билим» жамияти район ташкилотининг масъул секретари Б. Ғаниевнинг «Жанговар атеизм учун», «Комсомол» совхозидаги марксизм-ленинизм асослари мактаби пропагандисти Н. Аминовнинг «Руҳлантириб, сафарбар этиб», Ғафур Ғулом номли колхоздаги гурмуш ва маданият халқ университетининг ректори С. Ўсарованинг «Таъсирчан ва самарадор» материаллари ана шулар жумласидандир.

Умуман «Пахтакор» газетаси коллективининг идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлар ҳақидаги чиқишларга эътиборни кучайтирганлиги диққатга лойиқдир.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ДЎСТЛИК ЖАМИЯТИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

БЕРЛИН. ГДРда «Иттифоқчилар — жанговер сафдошлар — дўстлар» деган шиор остида герман — совет дўстлиги жамиятининг район конференциялари бўлиб ўтди. Бу конференцияларда 63 мингдан кўпроқ делегат қатнашди. Улар ўз сафларига 6 миллион кишини бирлаштириб турган республикадаги энг оммавий жамоат ташкилотларидан бирининг вакилларидир. Кейинги беш йилнинг ўзидагина ГДР гражданларидан 1,3 миллиондан зиёд киши жамиятга аъзо бўлиб кирди.

ЯНГИ КОМБИНАТ ҚУРИЛМОҚДА

ПРАГА. Прасков шаҳрида барпо этилаётган целлюлоза-қоғоз комбинати ЧССР ёғочсозлик саноатининг ишлаб чиқариш қувватларини 10 процентдан зиёд кўпайтиришга ёрдам беради. Совет Иттифоқининг бевосита иштирокида барпо этилаётган бу корхона шу йилнинг ўзидаёқ ишга туширилади.

Прасков шаҳрида қурилаётган комбинат учун зарур технология машина-ускуналарини тузилган битим асосида «Нефтехимпромэкспорт» ташқи савдо бирлашмаси етказиб бермоқда. (ТАСС).

ВАЗИЯТ ЯНАДА КЕСКИНЛАШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 23 март. (ТАСС). Никарагуа БМТ Хавфсизлик Кенгашини шошилинч равишда чақириш тўғрисида мурожаат этиб, Гондурас территориясидан Никарагуага бостириб кирган контрреволюцион шайкаларнинг агрессив ҳаракатлари сабабли вазият жиддий равишда кескинлашиб кетганлигини муҳокама этишни илтимос қилди.

БМТ қароргоҳида чақирилган матбуот конференциясида Никарагуа ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. Уго Тиноко айтдики, Гондурас территориясида Марказий разведка бошқармасининг сомосачилар тайёргарликдан ўтаётган кўпдан-кўп ҳарбий лагерлари мавжудлиги ҳеч кимга сир эмас. Яна шу ҳам сир эмаски, контрреволюцион шайкалар Рейган маъмуриятининг моддий ва молиявий мададига таяниб, Гондурас территориясидан Никарагуа аҳоли пунктлари ҳамда чегара постларига ҳужум қилмоқдалар.

Вашингтондаги ҳозирги раҳбарлар, деб уқтирди министр ўринбосари, сандиночилар революцион ҳукуматини ағдариб ташлашга интиладиган кимсаларнинг ҳаммасига ёрдам беришга тайёр эканликларини очиқ-ойдин сурбетлик билан неча марталаб айтдилар.

Биз шунга астойдил аминмизки, деб таъкидлади В. Уго Тиноко, Никарагуанинг революцион ҳукуматига қарши қўпорувчилик ҳаракатлари авж олдирилаётганлиги Вашингтоннинг сиёсий режаларига батамом мос бўлиб тушмоқда.

Никарагуа ҳукумати, деди ташқи ишлар министрининг ўринбосари, вужудга келган вазият Марказий Америкада тинчлик ва хавфсизликка таҳдид қилмоқда, деб ҳисоблайди. Никарагуа ҳукумати региондаги хатарли вазиятга жаҳон жамоатчилигининг эътиборини жалб қилмоқ учун Хавфсизлик Кенгашини шошилинч равишда чақириш тўғрисида илтимос билан мурожаат қилди.

МАНАГУА, 23 март. (ТАСС). Никарагуа Миллий тикланиш ҳукумати Қўшма Штатлар рағбатлантираётган Гондурас ҳарбийлари иккала мамлакат ўртасидаги чегарада яна амалга оширган қуролли иғвогарликларга қарши Гондурас маъмурларига қатъий норозилик билдирди.

Никарагуа ташқи ишлар министрлигининг нотасида хабар қилинганидек, 20 март куни Гондурас солдатлари Чинандега департаментидаги Сан-Томас-дель-Нансе посёлкасидан икки километр нарида жойлашган Никарагуа армиясининг кузатув пунктини миномётлар, пулемётлар ва милтиқлардан икки марта ўққа тутдилар. Никарагуа чегарачилари ҳукуматнинг иғвогарликларга учмангиз деган кўрсатмасини бажариб, ана шу агрессив ҳуружга жавоб қайтармадилар.

22 март куни эрталаб Гондурас қўшинлари худди шу районда, Никарагуа чегарасига бевосита яқин жойда ўзларининг жанговар сафларини кенгайтира бошлади.

Никарагуа Гондурасда жойлашган контрреволюцион гуруҳларнинг яна кучайиб бораётган агрессиясига қарши турган бир вазиятда юқорида айтиб ўтилган иғвогарликлар АҚШ ҳукуматининг Никарагуа революциясини йўқ қилишга қаратилган милитаристик режаларига батамом мос бўлиб тушади, дейилади нотада.

Никарагуа ўз территориясига яна қилинаётган қуролли ҳужумларга қарши қатъий норозилик билдиради, Гондурас қуролли кучлари томонидан амалга оширилаётган агрессив ҳуружлар дарҳол тўхтатилишини талаб этади ҳамда шу мамлакат ҳукуматини соғлом фикр ва вазминлик кўрсатишга яна даъват этади, деб таъкидланади ташқи ишлар министрлигининг нотасида.

«Ньюсуик» ҳафталигининг хабар беришича, Вашингтондагилар Қўшма Штатларнинг Афғонистон ички ишларига аралашиш, аксилинқилобий кучларга актив кўмаклашиш масаласини ҳамон кенг муҳокама қилмоқдалар».

[ГАЗЕТАДАН].

— Апрель революцияси ва контрреволюция.
Б. ЖУҚОВ чизган расм.

ЯНГИ ҲУКУМАТ ТУЗИЛДИ

ПАРИЖ, 23 март. (ТАСС). Бу ерда Франция янги ҳукуматининг состави эълон қилинди. Ҳукуматга Пьер Моруа бошчилик қилади. Республика президенти Ф. Миттеран илгариги составдаги ҳукумат кеча кечқурун истеъфога чиққанидан кейин унга министрларнинг янги кабинетини тузишни топширди.

Ҳукуматда илгари муҳим лавозимларни эгаллаб келган министрлар ўз вазифаларида қолдилар: Клод Шейсон — ташқи алоқалар министри, Гастон Деффер — ички ишлар ва маҳаллийлаштириш министри, Шарль Эрнью — миллий мудофаа министри, Робер Бадинтер —юстиция министри, Шарль Фитерман — транспорт министри бўлди.

Франция янги ҳукумат составига бош министрдан ташқари 14 министр, шу жумладан 12 социалист, икки коммунист ва сўл радикаллар ҳаракатининг бир вакили кирди. Илгариги составда 25 министр бор эди. Ҳукуматдаги давлат министрлари лавозимлари тугатилди.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

НАЙРОБИ. Кения савдо-саноат палатасининг раиси Ф. Мачария бу ерда СССРнинг савдо-саноат палатаси делегациясини қабул қилиб бундай деди: Кения билан СССР ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларнинг кенгайиши ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларни тобора мустаҳкамлашда муҳим омилдир.

Кейинги беш йил мобайнида, деди у, Кениянинг СССРга экспорти қарийб етти баравар кўпайиб 14,2 миллиондан 94,3 миллион Кения шиллингига етди. Чой, кофе, оғава толаси, чарм ва минерал хом ашёнинг баъзи турлари Кениянинг асосий экспорт маҳсулотлари ҳисобланади. Ўз навбатида, Совет Иттифоқидан саноат асбоб-ускуналари, замонавий қишлоқ хўжалик машиналари олинмоқда. СССР делегациясининг Кениядаги турли министрликлар вакиллари билан олиб бораётган музокаралари, деб таъкидлади Ф. Мачария, ўзаро манфаатли савдо-сотиқни кенгайтириш учун янги имкониятлар қидириб топишга имкон беради.

(ТАСС).

ЯНА БИР СОХТАКОРЛИК

ВАШИНГТОН, 23 март (ТАСС). Вашингтон ҳарбий проблемалар ахборот маркази Пентагонда тўқилган сохта ҳужжат — «Совет ҳарбий қудрати» деб аталган китобчадаги маълумотлар қалбаки ва сохта эканини фош қилиб ташлади.

Пентагоннинг бу китобчасида, деб таъкидлайди шу мўътабар жамоат ташкилотининг директори, истеъфодаги контрадмирал Ж. Ларок ўзининг махсус докладида, ҳеч исбот этилмаган даъволар, одамларни чалғитувчи схемалар ва ваҳимали уйдирмалар баён этилган. Маъмурият АҚШ ўтказаётган қурол-яроғларни зўр бериб кўпайтириш сиёсатига қарши чиқаётган америкаликларни чўчитиш ва Пентагоннинг 2 триллион доллар ҳажмидаги ҳарбий харажатларини кўзда тутувчи беш йиллик программаси амалга оширилишини таъминлаш мақсадида шу китобчани чиқарди.

Марказнинг докладида уқтириб ўтилишича, мудофаа министри К. Уайнбергернинг илгариги Америка ҳукуматлари Пентагон манфаатларини қандайдир «писанд қилмаганликлари» тўғрисидаги даъволарининг аксича, кейинги ўн йил мобайнида АҚШнинг стратегик ҳужум кучлари ядровий ўқ-дорилари, сони икки баравардан зиёд кўпайди.

Пентагонлик сохтакорлар Совет Иттифоқининг мудофаа эҳтиёжларига қилаётган харажатлари даражасини ҳисоблаш пайтида ҳам ошкора ёлғон ишлатганлар ва фактларни қасддан бузиб кўрсатганлар. Шу муносабат билан докладда АҚШ мудофаа министрлигининг ўзи эълон қилган маълумотлар мисол қилиб кўрсатилади. Шу маълумотларда айтилишича, НАТОга аъзо бўлган мамлакатларнинг ҳарбий харажатлари 1971—1980 йиллар ўртасидаги даврда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг мудофаа харажатларидан 300 миллиард доллар ошиб кетган.

«Эркин дунё» қиёфаси

ҚОРОНҒИДА ТОПИШГАНЛАР

Бу воқеа тўрт йилча муқаддам — 1979 йил июнида Никарагуада юз берди. Собиқ диктатор Сомоса гвардияси каллакесарлари мустабид режимга қарши бош кўтарган аҳоли пунктларидан бирига мўр-малахдек ёпирилдилар. Жаллодлар уйлардан хотин-қизларни, болаларни кўчаларга судраб олиб чиқишди ва ўша ернинг ўзидаёқ найзалар санчиб, автоматлардан ўқ узиб ваҳшиёна ўлдиришди. Қонхўр сомосачилар Исроилда ишланган «Узи» автоматлари билан қуролланган, исроиллик «мутахассислар»дан тарбия олишганди.

Кўр кўрни қоронғида топганидек, ўғри ва қотил қариндош тутинади. Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқларини поймол этиш, унинг бошига не-не кулфатларни солиш ва қувғин қилиш, ўзгалар ери ва табиий бойликларини талаш эвазига Исроил фаровонлигига интилаётган сионистлар ўзларининг ғаразли манфаатлари ва империализм монополияларининг фойдасини сақлаб қолиш мақсадида ўз халқини очлик, ҳуқуқсизликка маҳкум этаётган ҳарбий режимлар билан ош-қатиқ бўлмоқда.

1948 йил... Ўшанда Исроилнинг ҳозирги бош министри Бегин раҳбарлигидаги «Иргун» шайкаси каллакесарлари фаластинликлар қишлоғига ёпирилиб кириб, уйларнинг кулини кўкка совурган, одамларни қийнаб ўлдирган эди. Ҳеч бир мамлакат Исроил билан ҳамкорлик қилишни ўзига эп кўрмаган ўша пайтда сионистлар Американинг қурол-яроғларини Вашингтон ҳокимият тепасига ўтқазиб қўйган Сомоса режимидан олганди. Жанубий Африка ирқчилари ҳам сионистларни қурол-яроғ билан таъминлашган эди. Шу тариқа улар қариндош тутинишди.

Йиллар ўтди. Ер юзидаги қора кучлар, аввало АҚШ ёрдамида оёққа турган Исроил эндиликда ҳарбий саноати ривожланган мамлакатга айланди. Бу сионистик давлат ҳозир ажалфурушлик бобида АҚШ, Франция ва Англиядан қолишмасликка ҳаракат қилмоқда. Сионистларнинг қурол-яроғ савдоси йил сайин ошмоқда. Агар 1970 йилда Тель-Авив 38 миллион долларлик қурол-яроғ сотган бўлса, эндиликда бу ажал экспорти икки миллиард долларга етди. Бу эса Исроил экспорти жами қийматининг 40 процентига тенгдир.

Исроил Лотин Америкаси диктаторлик режимларининг актив гумаштасига айланди. Венесуэлада чиқадиган «Респуэста» журналининг уқдиришича, Тель-Авив бу қитъага ҳарбий жиҳатдан суқилиб киришни кучайтириб, айни вақтда регионда қурол сотиш учун янги бозорларни ахтармоқда. Ҳозирги вақтда Исроил ҳукмдорлари Лотин Америкаси мамлакатларига йилига 1,5 миллиард долларлик қурол-яроғ сотмоқда. Гондурас, Сальвадор, Гватемала ва Чилининг реакцион режимлари исроиллик ҳарбийларнинг асосий мижозларидир.

Маълумки, Лотин Америкаси мамлакатларида миллий-озодлик ҳаракати тобора кучайиб бормоқда. Табиийки, бундан исроиллик урушқоқлар талвасага тушмоқда. Сальвадор халқининг хунтага қарши олиб бораётган матонатли кураши исроиллик қузғунлар учун яна бир бозордан маҳрум бўлиш хавфини туғдирмоқда. Шу сабабли Тель-Авив авж олдирилган террор натижасида 40 мингдан ортиқ кишининг ёстиғини қуритган Сальвадор ҳарбий хунтаси қўлига кўплаб замонавий қурол-яроғ тутмоқда. Лондонда чиқадиган «Мидл ист» журнали маълумотларига кўра, Сальвадор олаётган ҳар юзта қуролдан саксон биттасини тель-авивлик ажалфурушлар етказиб бермоқда

Шундай қилиб, «эркин дунё» эркатойи Исроил жаҳонда чинакам ажал савдогарига айланди. Унинг касбкори ўзида ишлаб чиқилган ҳамда «Америкада ишланган» тамғали ажал қуролларини сотишдан иборат. Бу инсониятга, халқаро тинчлик ва хавфсизликка қарши жиноятдир.

Ш. ЖЎРАЕВ.

Асосий эътибор меҳнаткашларни, ёшларни бевосита корхоналарда, колхозларда, совхозларда, муассасаларда, ўқув юртларида ва аҳоли истиқомат жойларида физкультура ва спорт машғулотларига жалб этишга қаратилсин.

(КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Физкультура ва спортнинг оммавийлигини янада ошириш тўғрисида»ги қароридан).

СПОРТ

ТАШАББУСГА КЕНГ ЙЎЛ

КОЛХОЗДА ФУТБОЛ МАКТАБИ

МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ МАРТА ТАШКИЛ ЭТИЛГАН БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАРНИНГ ФУТБОЛГА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ҚИШЛОҚ МАКТАБИДА ИШ БОШЛАНДИ

Республикамиз колхоз ва совхозларида бўлгани сингари, бизнинг қишлоқда ҳам ёшларнинг жисмоний баркамол бўлишларига алоҳида эътибор берилмоқда. Умуман ҳозирги пайтда колхоз ва совхозлар иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлиб боргани сари аҳоли турмуш маданиятини янада яхшилашга табиий эҳтиёж юзага келмоқда. Қишлоқ жойларда физкультура ва спортни ривожлантириб, оммавийлигини ошириш эса турмуш маданиятини юксалтиришнинг муҳим омилларидан ҳисобланади. Бу соҳада биз анчагина ишларни амалга оширганмиз. Чунончи, область колхозлари орасида биринчи бўлиб 12 минг томошабинга мўлжалланган стадион қурган эдик. Ўша пайтда «Наримановчи» футбол командаси ҳам тузилди. Шундан бери 15 йил ўтди. Колхозимиз футболчилари республика командалари қатори иккинчи лигага кирувчи коллективлар орасида мавқеини мустаҳкамлашга ҳаракат қилиб келмоқда.

Яқинда биз яна бир ишни биринчи бўлиб бошладик. Спортнинг энг севимли ва оммавий турларидан ҳисобланган футболга бўлган қизиқиш қишлоқ ёшлари ўртасида бениҳоя эканини ҳисобга олиб, колхозимизда футбол мактаби очишга қарор қилдик. Болалар ва ўсмирлар тарбияланадиган бу футбол мактаби катта спорт залини ҳар жиҳатдан талабга мувофиқ келадиган қилиб жиҳозладик. Спорт зали замонавий лойиҳа асосида қурилган бўлиб, унда фақат футбол эмас, спортнинг бошқа турлари бўйича шуғулланиш учун ҳам имкониятлар бор. Футболга ихтисослаштирилган мазкур мактаб ҳозирча область маориф бўлими ихтиёрига расмий равишда берилган бўлса-да, моддий жиҳатдан таъминлашни колхоз ўз зиммасига олган.

Футбол мактабига ҳозирча 200 ўқувчи жалб қилинган Кейинчалик умидли футболчиларнинг сафини 400 кишига етказиш мўлжалланмоқда. Ёшларга собиқ футболчи Виктор Пшеничников устозлик қилмоқда. Унга тренерлардан Одамбой Ражабов, Карим Отаниёзов, Константин Бригадинлар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Қишлоғимиздаги умумий таълим мактабларининг 5—10-синф ўқувчилари мавжуд бешта спорт зали. 22 футбол, волейбол майдончаси, бассейн ва бошқа спорт иншоотларида жисмоний жиҳатдан чиниқмоқдалар. Биз қишлоқ спортининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш билан ёшларда спортнинг бирон турига иштиёқ уйғотишни кўзлаганмиз. Болалар орасида қобилиятли футболчилар, кўплаб топилади. Улар бўш вақтларида тўп ўйнаганлари ўйнаган.

Футбол мактабининг фаолияти фақат колхоз доираси билан чекланмайди. Областнинг қатор мактабларида махсус группалар тузилганлигини алоҳида таъкидлашни истардим. Бу группаларга тренерлар бириктирилган. Группаларни кейинчалик ёш футболчилар ўқийдиган синфларга айлантириш мўлжалланмоқда. Колхоз правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари футбол мактаби ўқувчиларига барча қулайликлар яратиб бериш чора-тадбирларини кўрган. Ёш футболчилар махсус форма, иссиқ овқат билан таъминланмоқда.

Футбол билан бир қаторда спортнинг бир қанча турлари ҳам оммавийлашиб бормоқда. Чунончи, волейбол, чим хоккей, енгил атлетика бўйича машғулотлар, айниқса, мароқли ўтади. Колхозимиз ёш курашчилари мамлакат терма командаси составига қабул қилинган. Самбочиларимиздан Бобохон Абдуллаев билан Саъдулла Рўзиматов СССР спорт мастери унвонига сазовор бўлишган. Жами 4600 киши оммавий стартларда мунтазам иштирок этиб келяпти. Улардан 800 киши разрядли спортчи ҳисобланади. Дала ва фермаларда меҳнат қилаётган спортчилар ишлаб чиқаришда ҳам намуна кўрсатишяпти.

Колхоз стадиони кўпчиликнинг севимли масканига айланган. Бу ерда олий лига футбол командаларидан тортиб, мактаб ўқувчилари ўртасида учрашувлар тез-тез бўлиб туради. Кексаю ёшнинг футболга иштиёқмандлиги физкультура ва спорт қишлоқ ҳаётига сингиб бораётганлигидан далолатдир. Спорт иншоотлари қуришни давом эттирамиз. Теннис майдончаси, кичик сузиш бассейнини қуриш бошлаб юборилди. Футбол мактабининг яшил майдони вужудга келтириляпти.

Мамлакатда биринчи бўлиб колхозимизда футбол мактаби ташкил этиш билан ўзига хос хайрли иш бошладик. Бу дастлабки қадам, холос. Кейинчалик футбол мактабининг фаолияти янада яхшиланади, тренер кадрлар билан мустаҳкамланади. Муҳими, келажакда қишлоқ ёшлари орасидан иқтидорли футболчилар камол топишига имкон яратилади. Бу эса ўз навбатида футболни республикамизда, қолаверса, мамлакатда янада ривожлантиришга қўшилган ҳисса бўлди.

Абдулла ИСКАНДАРОВ,
Боғот районидаги Нариманов номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Чирчиқдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида физкультура-спорт билан шуғулланиш учун қулай шароитлар яратилган. Комбинатнинг «Сплав» спорт клуби стадион, суви иситиладиган бассейнлар, волейбол майдончаларидан иборат мустаҳкам базага эга. Суратда: тренер М. Миербеков ёш эшкак эшувчилар билан машғулот ўтказмоқда.

Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ БИЛИМ ЮРТИДА

Яқинда Охунбобоев районидаги 31-қишлоқ ҳунар-техника билим юрти ҳар қачонгидан гавжумлашди. Бу ерда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, республикада хизмат кўрсатган ирригатор Б. Усмонхўжаев хотирасига бағишланган спорт байрами ўтказилди. Қаҳрамонга ўрнатилган ёдгорлик олдида митинг бўлди. Сўнг область районлари ва Тошкентдан келган меҳмонлар футбол, теннис, шахмат-шашка бўйича ўтказилган мусобақаларни томоша қилдилар. Полвонларнинг беллашуви айниқса мароқли бўлди.

В. КЛУШИН.

ҲАММАСИ МАКТАБДАН БОШЛАНАДИ

МУСТАҲКАМ БАЗА БЎЛМАГАЧ..

Бугунги кунда физкультура ва спортни ривожлантириш, жисмоний машқлар ўтказиш мунтазамлилигини таъминлаш ҳамда маҳоратли спортчилар тарбиялаш учун спорт моддий-техника базасининг мустаҳкам бўлиши асосий шартлардан бири ҳисобланади. Шундагина Иттифоқ ва халқаро мусобақаларда нуфузи тобора ошиб бораётган совет спорти шарафини муносиб ҳимоя қилишга йўл очилади. Лекин биз ҳикоя қилмоқчи бўлган Самарқанд жисмоний тарбия педагогика билим юртида аксинча манзара кўзга ташланади.

Билим юрти республикамизда жисмоний тарбияга ихтисослаштирилган мавжуд тўртта ўқув юртидан бири. Унинг ташкил топганига 63 йил бўлди. Бу давр ичида уни 22 мингдан зиёд ўғил-қиз битириб чиқди. Лекин гап бунда эмас. Бизни республиканинг энг «кекса» билим юртида ёшларнинг назарий ва амалий билим олишлари, жисмоний тарбия билан узлуксиз шуғулланишлари, маҳорат оширишлари учун шароит етишмаслиги кўпроқ қизиқтиради. Тўғри, бу ерда бир қанча истеъдодли спортчилар камол топганлигини эътироф этиш керак, албатта.

Билим юртининг директори Наим Саидовнинг таъкидлашича, ҳозир 700 нафар йигит-қиз таҳсил олаётган экан. Ўтган йили икки спорт мастери, 70 дан зиёд биринчи разрядли спортчи тарбияланди. Лекин бу муваффақиятлар директорни қувонтирмасди. Чунки, ёшлар орасида иқтидорлилари кўплаб топилади. Агар билим юртининг спорт моддий-техника базаси замон талабига жавоб берадиган даражада бўлганда ёшларнинг маҳоратлари янада ошиб, номдор спортчилар сафи тағин ҳам кенгаярди.

Биз директор Наим Саидов билан спорт залини кўздан кечирдик. Зал бир неча йил муқаддам ўрта мактабларга мўлжалланган лойиҳа асосида барпо этилган экан. Агар ёшлар спортнинг 19 тури билан шуғулланаётганини ҳисобга олинса, бундай зал эҳтиёжни қондирмаслиги ўз-ўзидан маълум бўлади. Волейбол, баскетбол, енгил атлетика, самбо, қиличбозлик, гимнастика, теннис каби спорт турлари бўйича машғулотлар қишин-ёзин ташқарида ўтказилар экан. Аммо, қишнинг аёзли, баҳорнинг серёмғир кунларида машғулотлар қандай қилиб ўтказилишини бир тасаввур қилинг-а.

Баскетбол, волейбол, қўл тўпи, енгил атлетика майдончаларини студентлар ҳашар йўли билан бунёд этишган. Афсуски, бу майдончаларда машғулотларнинг узлуксизлигини таъминлаш у ёқда турсин, кўнгилочар ўйинлар ўтказишга ҳам имкон йўқ. Айниқса, спортнинг энг оммавий турларидан ҳисобланган енгил атлетика билан шуғулланишга шароит йўқлиги кишини ташвишлантиради. Бу ерда югуриш, сакраш, граната улоқтириш каби машқларни ўтказиб бўлмайди.

Билим юртида сув спорти билан шуғулланишда ҳам жиддий қийинчиликларга дуч келинмоқда. Маълум бўлишича, қачонлардир бассейн қурилган. Афсуски, бу бассейн шу пайтгача шаҳар марказий водопровод линиясига уланмабди. Машғулотлар эса ҳавонинг авзойига қараб, илиқ-иссиқ кунлар Зарафшон дарёси бўйларида ҳосил бўлган «кўлчаларда» ўтказиб келинмоқда. Студентлар ГТО нормативларини ҳам ана шу йўсинда бажаришга мажбур бўлишяпти.

«Ўқувчилар ва студент ёшларнинг жисмоний тарбиясига раҳбарликни тубдан яхшилаш, умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида, техникумларида ва олий ўқув юртларида бутун ўқув даври мобайнида ўқишдан ташқари ва факультатив физкультура ва спорт машғулотларини мунтазам равишда ўтказиб туришни таъминлаш» зарурлиги КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Физкультура ва спортнинг оммавийлигини янада ошириш тўғрисида»ги қарорида алоҳида таъкидланган. Шу жиҳатдан қараганда Самарқанддаги физкультура ва спортга иқтисослаштирилган билим юртида ёшларнинг жисмоний тарбия билан шуғулланишлари, маҳоратларини оширишлари учун мустаҳкам моддий базани вужудга келтириш вақти етмадимикан. Бу борада Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ҳамда область спорт комитетининг мутасаддилари атрофлича ўйлаб кўришлари керак.

А. ДИЛМУРОДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БАҲСЛАР ВА ҒОЛИБЛАР

● ЧИМ ХОККЕЙ. СССР кубоги учун Андижонда ўтказилаётган зонал мусобақада навбатдаги учрашувлар бўлиб ўтди. «Апшерон» (Боку) —«Чевар» (Самарқанд) ҳамда «Связист» (Олмаота) — «Политотдел» (Тошкент области) командалари учрашувида ҳисоб очилмади. «Андижанка» қизлари Гродноннинг «Спартак» коллективидан (5:0) устун келдилар. Шундай қилиб, «Андижанка» олти очко билан ягона пешқадам бўлиб қолди.

● ТЕННИС. Тошкентда Ўзбекистон кубоги учун мусобақалар давом этмоқда. Иккинчи босқич баҳсларидан кейин «Буревестник», «Динамо», «Спартак» коллективлари билан тошкентлик армиячилар ярим финалга йўлланма олишди.

● ФУТБОЛ: «Пахтакор» навбатдаги ўртоқлик учрашувини «Янгиер» майдонида (4:0) ўтказди.

ОММАВИЙЛИК

ШАХМАТЧИЛАР ОИЛАСИ

— Пирсаидовларни ҳақли равишда шахматчилар оиласи деб аташади, — дейди «Пахтакор» қишлоқ кўнгилли спорт жамияти Сирдарё район советининг раиси Холмат Ибодуллаев. — Оила аъзоларидан таркиб топган ўзига хос команда турли мусобақаларда районимиз спорт шарафини муваффақиятли ҳимоя қилиб келмоқда. «Малик» пахта тозалаш заводининг ишчиси, коммунист Илёс ака Пирсаидовнинг саккиз фарзанди ва тўрт невараси бор. Уларнинг иккитаси спорт разрядига эга. Чунончи, тўққизинчи синф талабаси Баҳодир билан бешинчи синфда таҳсил олаётган Эркин Пирсаидовлар «Совет Ўзбекистони» газетаси шахмат клубининг СССР 60 йиллигига бағишланган юбилей конкурсида иштирок этиб, III спорт разряди нормативини бажардилар

...Шахматчилар хонадонига қадам ранжида қилган киши ўзига хос саранжом-саришталик в ахлоқ-одобнинг шоҳиди бўлади. Хоналардан бирида магнитли шахмат тахтаси кўзга ташланади. Илёс аканинг эътироф этишича, шахматга бўлган ихлосу дона суришлар, этюд ва композициялар борасидаги баҳслар, қизиқарли позициялар таҳлили ана шу шахмат тахтаси устида давом этар экан. Бир сўз билан айтганда оила ўзининг шахмат дарсхонасига эга.

— Ўғил-қизларимизнинг бари жозибали ва мафтункор шахмат ўйини қоидаларини жуда эрта ўрганишяпти, — дейди Илёс ака. — Баъзилар шахматга ёшликдан қизиқиш болани заиф қилиб қўйиши мумкин, деган фикрга борадилар. Менимча бунинг акси бўлиши керак. Фарзандларимнинг аксарияти олти ёшдан мактабга бориб, 16 ёшларида муваффақият билан етуклик аттестатини қўлга киритмоқдалар. Улар ўқиётган 11-ўрта мактабнинг педагогика коллективи томонидан ўзлаштириш, давомат ва хулқ-атвор борасида бирон марта ҳам эътирозли фикрлар бўлгани йўқ.

Тўнғич фарзанд Эргаш Пирсаидов математика ўқитувчиси. У ҳамон синглиси Ҳанифа билан шахмат турнирларида иштирок этиб келмоқда. Улар шу йил бошида Гулистонда ўтказилган область биринчилигида қатнашиб, фахрли учинчи ўринни эгаллашди. Ҳар иккаласига биринчи разряд нормативини бажаришганлиги маълум қилинди. Эргашнинг фарзандлари ҳам дона суришни бошлаб юборишган. Бошланғич синф талабаси Убайдулла билан беш ёшли Сайфуллалар шатранж ўйини бобида дадаси-ю бобосига эргашмоқдалар. Эргаш район болалар ва ўсмирлар спорт мактабида шахмат секциясини бошқариш билан жамоатчилик ишида ҳам фаол қатнашмоқда. Унинг орзуси яқин келажакда спорт мастерлигига номзод бўлишдир. Иккинчи ўғил Мусурмонқул билан 15 ёшида область қишлоқ Спартакиадасида қатнашиб биринчи ўринни эгаллаган Ҳанифа ҳам эзгу ният билан шахмат ўйнамоқда. Улар келажакда область ва республика миқёсидаги баҳсларда иштирок этишга шайланишмоқда. Умуман шахмат ўйини оила аъзоларининг ҳар бири зеҳнини ўткирлаб, фикрлаш қобилиятини оширишда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Т. ДЎСМАТОВ,
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

Иброҳим Илёсович КАРИМОВ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, 1940 йилдан КПСС аъзоси, Иттифоқ аҳамиятидаги шахсий пенсионер Иброҳим Илёсович Каримов оғир касалликдан сўнг шу йил 23 мартда вафот этди.

И. И. Каримов 1911 йилда Қозоғистон ССРнинг Целиноград шаҳрида туғилди. Меҳнат фаолиятини 1931 йилда Тошкент ер бўлимида экономист-планлаштирувчи сифатида бошлади. 1942 йилдан 1944 йилгача Ўзбекистон Компартияси Тошкент қишлоқ район комитети ва Тошкент область комитетида ишлади. 1944 — 1951 йилларда у Оққўрғон район партия комитети биринчи секретари, Тошкент область партия комитети бўлим мудири, Янгийўл район партия комитетининг биринчи секретари бўлди.

1953 йилда республика олий партия мактабини тугатганидан сўнг Сирдарё район партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланди ва у ерда 1962 йилгача ишлади.

1962 йилда И. И. Каримов хўжалик ишига ўтади, узоқ муддат давомида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги «Главзаготскотопром» бошлиғининг ўринбосари бўлди.

И. И. Каримов партия активи, коммунистлар, республиканинг барча меҳнаткашлари орасида чинакам обрў-эътибор қозонди, катта жамоатчилик ишлари олиб борди. У тўртинчи ва бешинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати бўлди, Ўзбекистон Компартияси XIII ва XV съездларида Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзоси этиб сайланди.

И. И. Каримов барча лавозимларда ўз кучи ва билимини партия ишига, халқ ишига бағишлади. У ниҳоятда ҳалол, принципиал ва меҳнатсевар инсон эди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати И. И. Каримовнинг хизматларини юқори баҳолаб, унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвонини берди. У Ленин ордени, уч марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Ҳурмат Белгиси» ордени ва СССРнинг кўпгина медаллари билан мукофотланган эди.

Содиқ коммунист, зийрак ва меҳрибон ўртоқ — Иброҳим Илёсович Каримовнинг порлоқ хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЬМАН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

24 МАРТДАН БОШЛАБ

Чехословакия (Пардубица шаҳри)

«ОЙМОМА-БОҒИ»НИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

БОҒДА: қўнғироқли йўл, автодром, болалар автомобиль йўли, занжирли арғимчоқ, сирғаниш учун тепалик, тасодифлар ғори, «ғоз» ва «оққуш» арғимчоқлари, болалар арғимчоғи, болалар поезди аттракционлари ишлайди.

«ПИНГ-ПОНГ», кегельбан, отиш тири, ютуқли аттракционлар ҳам мавжуд.

Аттракционлар ҳар куни соат 13.00 дан 21.00 гача, шанба кунлари соат 10.00дан 21.00 гача ишлайди.

Дам олиш куни — душанба.

«ОЙМОМА-БОҒ» АТТРАКЦИОНЛАРИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25/IIIда **Оламнинг яратилиши** (12.00), **Риголетто** (19.30), 26/IIIда **Оловиднинг сеҳрли шамчироғи** (12.00). **Дон Кихот** (19.30).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/III да **Ҳар тўкисда бир айб** (11.00), **Олтин девор** (15.00). 26/III да **Гурунг** (11.00, 15.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/IIIда **Ишонмасанг ўламан**, 26/III да **Лайли ва Мажнун.**

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

26 МАРТ СОАТ 17.00 ДА

СССР биринчилиги учун «ПАХТАКОР» (Тошкент) — **«ЖАЛЬГИРИС»** (Вильнюс) **командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг

ОЛМАЗОР ПОСЁЛКАСИДАГИ

5-АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИ

(702850, Олмазор посёлкаси, Самарқанд кўчаси, 5-уй)

номенклатура бўйича ремонт қилинадиган Г-24, М-21 двигателлари ва агрегатлар маҳсулотларининг буюртмалари

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯСИНИ ЎТКАЗАДИ

Инвентаризация эълон чиққан кундан бошлаб 30 кун давомида ўтказилади.

Буюртмачи келмаган ҳолда буюртмалар бекор қилинади ва ишлаб чиқаришдан олиб ташланади.

●

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ

30 ва 31 мартда

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Техникум адреси: 700167, Тошкент шаҳри, 2-Сарикульская кўчаси, 3-уй (39,111-автобусларнинг «Тошкент темир йўл транспорти техникуми»; 2, 5, 8, 10-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекатлари).

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўлларини қуриш ва улардан фойдаланиш министрлиги коллегияси министрликнинг кадрлар бўлими бошлиғи Ҳ. А. Маҳмудовага турмуш ўртоғи

Турғун Тошпўлатович РАҲМАТУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Политехника институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари қишлоқ хўжалик мелиорацияси кафедрасининг ассистенти

Қобилбек БЕКМУРОДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

25 МАРТ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 10.30 — Карл Маркс. Навқиронлик йиллари. Бадиий фильм. 3-серия. 11.35 — Ўқувчиларнинг Олимпиада чемпионлари билан учрашуви. 12.35 — Ҳужжатли фильмлар. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Рус тили. 15.50 — Москва ва москваликлар. 16.20 — Эллада тупроғида. 17.05 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлар адреслари. 18.45 — Инсон ва қонун. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.55 — Ҳамдўстлик. 20.25 — Карл Маркс. Навқиронлик йиллари. Бадиий фильм. 4-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Рус музейи. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Биринчи қалдирғоч. Бадиий фильм. 10.30— Бир севги тарихи. Ҳужжатли фильм. 11.00 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 11.30 —Эстетик тарбия. 12.00 — Ижод саҳифалари. 12.40 — Инглиз тили. 13.10 — Цирк. 14.25 — Оналар мактаби. 14.55 — Ҳужжатли фильм. 15.45 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 16.45 — Фильм-концерт. 17.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Фан ва техника. 19.00 — Саёҳатчилар клуби. 20.00 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Кречинский тўйи. Бадиий фильм. 1 ва 2-серия.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Концерт. 13.10 — Менинг дадам капитан. 18.05 — Ёшлик. 18.35 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — Шеърият дафтаридан. 19.00 — Тошкентнинг 2000 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Телефильм. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қутлуғ қон. Видеофильм. 5-серия. 23.55 — Футбол чорраҳаларида.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Она тили. 18.50 — Физика. 19.50 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Беш йиллик ишлари ва кишилари. 20.50 — Телефильм. 21.00 — Ўқитувчи экрани. 21.30 — Москва-II.

26 МАРТ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — АБВГДейка. 10.05 — Спортлото. 10.15 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.45 —Тўпли хоккей. СССР кубоги. Енисей — Динамо (О). 11.30 — Карл Маркс. Навқиронлик йиллари. Бадиий фильм. 4-серия. 12.35 — Ўсимликлар олами. 13.20 — Ғолиблар. 14.50 — Рус музейи. 15.20 — Дунё воқеалари. 15.35 — Камалак. 16.00 —Илмий-оммабоп фильм. 17.00 — 9-студия. 18.00 — Футбол. Зенит — Динамо (Мн). 19.45 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 20.15— Авлодлар. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Авлодлар. Бадиий фильм. 2-серия. 23.05 — Таниш оҳанглар. 00.35 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Кречинский тўйи. Бадиий фильм. 1 ва 2-серия. 11.20 — Тонгги почта. 11.50 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — Мультфильм. 12.20 — Гимнастика бўйича халқаро мусобақа. 13.05 — Эстония телевидениесининг программаси. 14.45 — Қўшиқдан рақсга. 15.15—Кинотомошабин ҳамроҳи. 16.00 — Конькида югуриш. СССР ва ГДР командалари учрашуви. 16.45 — Фестиваллар, конкурслар, концертлар. 18.05 — Илмий-оммабоп фильм. 18.15 — Музикали киоск. 18.45 — Халқаро обзор. 19.00 — Болалигим кузи. Бадиий фильм. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.15 — Динамо (Тб)— Торпедо (М).

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Санъат байрами. 11.30 — Телеминиатюралар театри. 12.15 — Шахмат мактаби. 12.45 — Халқаро театр кунига. 14.05 — Кинoредакция почтасидан. 14.50 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 17.00 — Футбол. Пахтакор — Жальгирис. 19.00 — Инсон ва табиат. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Бобир туғилган куннинг 500 йиллиги. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорлари — ҳаётга! 22.25 — Қутлуғ қон. Видеофильм. 6-серия.

18.00 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — С. Зуннунова шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 9.30 — Ғолиблар. 11.15 — Эстрада концерти. 11.50 — Инсон ва қонун. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Юность Узбекистана. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Одам бўлиш қийин. Радиопостовка. 1-қисм.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент-П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. 01873. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 68. 5